

Programbladet

Uppsala Senioruniversitet

Höstterminen 2022

Uppsala Senioruniversitet

Eventuella ändringar förs kontinuerligt in på webbplatsen under fliken Program och medlemmarna meddelas via e-post eller brev.

Tisdagsföreläsningarna och flera föreläsningsserier som ges i Missionskyrkans kyrksal filmas också. Varje film ligger efter någon dag på USU:s webbplats i två veckor.

De allra flesta studiecirkelarna ges i lokal, men några ges helt eller delvis digitalt, via nätverktyget Zoom.

Anmälan

Mer information om anmälan och mer finns på sidan 27 i det här programbladet.

Sekretariat

Sekretariatet på Bergsbrunnagatan 1 är öppet måndag till fredag kl. 10-12.

Telefon: 018-24 35 01. E-post: usu@usu.se

Webbplats: www.usu.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Tisdagsföreläsningar

3

Både i lokal och filmad

Föreläsningsserier

5

1 Vändningar och förändringar i historien.

Både i lokal och filmad

2 Salongerna, musiken och litteraturen i 1800-talets Uppsala

3 Känt och okänt om Nils Ferlin

4 Nedslag i konsten. *Både i lokal och filmad*

5 Berättande trådar: textilier i islamiska länder

6 Min musik

7 Giacomo Puccini – "Italiens Evert Taube?"

Både i lokal och filmad

8 Birger Sjöbergs liv och föreställning. *Enbart som film*

9 Levande jazzhistoria. *Både i lokal och filmad*

10 Fördjupad förståelse av jazzmusik

11–12 Filmstudio Fyris, Grupp 1 och 2

13 Svensk arkitekturhistoria – från dösar till förtätning

14 Tillståndet i världen hösten 2022

På plats (A) och Filmad (B)

15 Idrottens lycka och pris

16 Einsteins och dagens upptäckter inom astronomin

17 Trädgården – till lyst, njutning, terapi och hälsa

18 Jordens klimat – tillståndet och åtgärder

19 Evolutionsbiologi – hur djurs beteenden har påverkats under evolutionens gång

20 Uppmuntrande nyheter om några vanliga sjukdomar.

Både i lokal och filmad

Studiecirklar

12

21 Kyrkobesök

22 Albertus Pictor – en förnyare av kyrkokonsten

23 Dramats historia

24 Skriv ditt liv

25 Skriv ditt liv, fortsättare

26–27 Skrivarstuga I och II

28 Ellen Keys kärlekslära i moderna romaner

29 På sångens vingar med levande latin

30 Akvarellmålning, Grupp 1

31 Akvarellmålning. Grupp 2. *Digitalt via Zoom*

32 Musikhistoria i sex kapitel. Musiklyssnarcirkel

33–34 Rockhistoria, Grupp 1 och 2.

Musiklyssnarcirklar

35 Alkoholen mitt i samhället

36 Uppsalas gatunamn genom tiderna

37 Batterier – möjligheter och begränsningar

38 Universums hemligheter

39 Konsten att brygga 20 liter öl

40 Naturgeografi – att läsa landskap

41 Floristik

42 Fåglar under hösten

43 Fåglar under hösten, nybörjare

Språkcirkla16

Några ges helt eller delvis via Zoom

44–45 Arabiska

46–48 Engelska

49 Macbeth

50 Finska

51–62 Franska

63 Isländska

64–78 Italienska

79 Latin och grekiska i naturvetenskaperna

80–84 Latin

85 Nordsamiska

86 Polska

87–88 Ryska

89–98 Spanska

99 Swahili

100–105 Tyska

Övriga arrangemang

26

Sjung ut! Körsång med Goldsingers

Jazzensemble

Kvällssalong 1. Gösta Knutsson och Ejnar Haglund

Kvällssalong 2. Galendansaren Birger Sjöberg

Serier och cirklar – anmälan och mer

27

Resor och studiebesök

28

Tisdagsföreläsningar hösten 2022

Lokal: Missionskyrkan Uppsala. Föreläsningstid 13.15 – ca 14.00 eller 14.15. Därefter tid för frågor. Föreläsningarna filmas för visning i 14 dagar för USU:s medlemmar och läggs ut någon dag efter föreläsningen.

6 september Lena Wängnerud

Makt på riktigt? Kvinnors politiska deltagande efter rösträttens införande till idag

Presentatör: Ingrid Åberg

20 september Göran Stjernstedt

Medicinska prioriteringar. Vad har samhället råd med?

Presentatör: Jan Fagius

4 oktober Mattias Martinson

Den religiösa instinkten

Presentatör: Jan Fagius

18 oktober Orvar Löfgren

När Sverige blev svenskar. Folkhemsbygge och vardagsliv under perioden 1930–1960

Presentatör: Ingrid Åberg

1 november Rut Folke

Hur farliga är våra giftiga svampar?

Presentatör: Eva Willén

15 november Svante Axelsson

Fossilfritt Sverige – är det möjligt?

Presentatör: Maths Isacson

29 november Erik Zackrisson

Universum sett från James Webb-mikroskopet

Presentatör: Bo Höistad

13 december Lena Sommestad

Agenda 2030 – nya perspektiv på välbefinnande och demokrati

Presentatör: Gunnel Forsberg

Tisdagsföreläsare hösten 2022

Författarpresentationer i datumordning för respektive föredrag.

Lena Wängnerud är professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet och forskar om representativ demokrati med fokus på frågor om kvinnorepresentation och jämställdhet. I sin föreläsning tydliggör hon kvinnorepresentationens olika faser i den svenska riksdagen från rösträttsreformen 1921 till i dag. Jublet över rösträttsreformen byttes snart i besvikelse. "Man hade väntat så länge, hoppats så mycket, och nu, nu märks vi inte" (Ellen Key). 50 år efter reformen, år 1971, var andelen kvinnor i riksdagen fortfarande inte mer än 14 %. Först på 1980-talet började det svänga mot dagens i stort sett jämställda representation och därmed genomslag för frågor som kvinnor prioriterade. I föreläsningen diskuterar Lena Wängnerud orsakerna till både besvikelse och framgång under de 100 åren.

Sverige och stora delar av övriga världen har en ökad andel människor i hög ålder, som å ena sidan är allt friskare och å andra allt mera utsatta för krämpor och sjukdomar. Sjukvården å sin sida genomgår en fortlöpande teknisk utveckling: alltmera blir möjligt, till allt större kostnader. Finns det en gräns för vad samhällsekonomi orkar genomföra och var går den? **Göran Stjernstedt** är infektionsläkare men mest känd som sjukvårdsadministratör och utredare. Några av uppdragen har varit divisionschef på Karolinska och Huddinge sjukhus, sjukhusdirektör vid Akademiska sjukhuset, landstingsdirektör i Stockholm, ledningsuppdrag i Stockholms läns landsting och SKL (Sveriges kommuner och landsting), nationell samordnare för hälso- och sjukvårdens resurser, särskild utredare för statliga utredningen Styrning för en mer jämlik vård 2019 samt ledamot i Coronakommissionen.

I alla kända mänskliga kulturer utövas historiskt sett någon form av religion. Uttryck som "den religiösa instinkten" har myntats till följd av detta. Har människan en sådan, eller vad ligger bakom den religiositet som tenderar att prägla den "visa, tänkande människan", homo sapiens? **Mattias Martinson** är professor i systematisk teologi med livsåskådningsforskning vid Uppsala Universitet, har varit dekanus vid teologiska fakulteten och är ställföreträdande vicerektor för vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Hans huvudintressen är filosofisk teologi, kulturteologi, kritisk teori och kontinental filosofi.

Orvar Löfgren är professor emeritus i etnologi vid Lunds universitet. I sin forskning har han bl a intresserat sig för vardagslivets radikala omvandling, när människan i ett traditionellt bondesamhälle skolas om till 1900-talets nya medborgare och vardagens dolda kulturmönster, vanor och stämningar förändras. Han har också diskuterat frågor kring nationell identitet och hur den skiftat mellan epoker och sociala miljöer. I föreläsningen tar han upp mellankrigstiden fram till och med 1960-talet i Sverige och undersöker hur svensk folkhemsidentitet växer fram och förankras i vardagens rutiner och rörelsemönster. Löfgren har en stor produktion som rör både internationella och svenska förhållanden. Ett exempel är klassikern *Den kultiverade människan* (medförfattare Jonas Frykman).

Tisdagsföreläsare hösten 2022 fortsättning

Rut Folke är svampkonsulent utbildad vid Institutionen för ekologi, miljö och geovetenskap, Umeå universitet. Hon är kursansvarig och huvudlärare för svampkonsulentutbildningen på Åsa folkhögskola, samt lärare på kursen "Svampkunskap – en introduktion i mykologi", Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala. Hon deltar vid fortbildning av personal på Giftinformationscentralen och har tidigare varit verksam som lärare på flera mykologi- och svampkonsulentutbildningar. Tidigare ordförande i Svampkonsulenternas Riksförbund.

Svante Axelsson, nationell samordnare för Fossilfritt Sverige, berättar i sin föreläsning om det pågående arbetet att göra Sverige till det första fossilfria välfärdslandet. Initiativet togs av regeringen 2015 inför FN:s klimatomöte i Paris. Sedan dess har 22 färdplaner för fossilfri konkurrenskraft och tre strategier tagits fram för att Sverige ska nå målet om nettonollutsläpp år 2045. Svante Axelsson samordnar arbetet som omfattar 170 företag, kommuner, regioner och organisationer. Han är utbildad vid Sveriges Lantbruksuniversitet och utsågs 2019 till Årets SLU Alumn. Under 14 år var han generalsekreterare för Svenska Naturskyddsföreningen. Han har publicerat böcker om klimatkrisen och hur den kan hanteras – 2014 kom *Vår tid är nu: tio hoppfulla perspektiv på klimatkrisen*. Sedan några år är han också krönikör i UNT.

Erik Zackrisson är docent i astronomi vid Uppsala Universitet och forskar om universums barndom – om hur de första stjärnorna, galaxerna och svarta hålen bildades. Han är även ledare för ett av de två svenska projekt som söker efter andra civilisationer i världsrymden.

I sitt föredrag kommer Zackrisson att förklara hur James Webb-teleskopet fungerar, hur man kan använda det för att se tidigare epoker i universums historia samt hur data från teleskopet kan hjälpa oss att söka efter liv i rymden.

Lena Sommestad är tidigare professor i ekonomisk historia vid Uppsala universitet. Hon har en lång erfarenhet av att arbeta med frågor om miljö och hållbar samhällsutveckling, såväl inom som utanför akademien. Hon har bland annat varit vd för Institutet för framtidsstudier (1998–2002), miljöminister i Göran Perssons regering (2002–2006) och landshövding i Halland (2014–2020). Sedan 2018 är hon ordförande för Svenska Unescorådet, Sveriges nationalkommission till FN-organet Unesco. Lena Sommestad har i sina olika befattningar fördjupat sig i frågor om bland annat befolkningsutveckling och välfärdspolitik, klimat, energi och samhällsplanering. Hon ser Agenda 2030 som en möjlighet att förnya såväl ekonomisk politik som miljöpolitik, med fokus på social rättvisa och demokrati.

Omslagsbild: Kollaget har motiv som anknyter till tisdagsföreläsningar, föreläsningsserier och cirklar: Hur farliga är våra giftiga svampar? Vändningar och förändringar i historien, Salongerna, musiken och litteraturen, Nedslag i konsten, Textilier i islamiska länder, Birger Sjöbergs liv och föreställning, Svensk arkitekturhistoria, Tillståndet i världen, Jordens klimat, Evolutionsbiologi, Floristik, Fåglar under hösten och Idrottens pris och lycka. (Kollage: Maria Wold-Troell).

Föreläsningsserier

Hur man anmäler sig och mycket mer står på sidan 27 i programmet.

Flera föreläsningsserier filmas. Filmen ligger då på USU:s webbplats i två veckor, tillgänglig för de medlemmar som anmält sig till serien.

Nr 1. Vändningar och förändringar i historien

Både i lokal och filmad.

Historien kan tyckas vara en trögflytande materia. Ibland brister dock ordningar och regelsystem; möten och händelser griper in i varandra och skapar genomgripande förändringar av samhällssystem, attityder, normer och beteenden. Serien tar upp några exempel på när historiens gång ändrades drastiskt. Det 2000-åriga kejsardömet i Kina som varit historiens äldsta, stabilaste och mest konservativa land, gick under 1911 och följdes av anmärkningsvärda omvandlingsprocesser. Den rysk-ortodoxa traditionens mer än tusenåriga historia som ett starkt kultur- och meningsskapande element, trodde man nog effektivt kvävts under 70 år av påtvingad ateism, men den förefaller paradoxalt nog ha överlevt. Den svenska stormaktstiden varade bara 100 år, men både tider av ära och av nederlag medförde avgörande samhällsförändringar för utkantslandet i norr. Möten med främmande folk och kulturmönster demonstrerar svensk självbild och identitet. Frågan kan ställas: kan vi lära oss något av historien?

Serieansvarig: Ingrid Åberg, docent i historia, tfn 070-302 39 27.

Program

19 sept. Maria Sjöberg, professor i historia, Göteborgs universitet. ”...ditt namn flög över jorden”. *Det svenska stormaktsväldets uppgång och fall.*

3 okt. Michael Schoenhals, professor em. i kinesiska, Lunds universitet. *En lång historia: Kina från Kejsardömet fall 1911 till Folkrepublikens födelse 1949.*

17 okt. Per-Arne Bodin, professor em. i slaviska språk med litterär inriktning, Stockholms universitet. *Från Bysans till Putin. Några ryska tankar.*

31 okt. Gunlög Fur, professor i historia, Linnéuniversitetet. *Totempålar och tomahawker: föreställningar i emigranternas bagage möter verklighetens urfolk.*

14 nov. Klas-Göran Karlsson, professor i historia, Lunds universitet. *”Det enda man lär sig av historien är att man inte lär sig något av historien”. Om historiska lärdomar – historien och Vladimir Putin.*

28 nov. Gunnar Åselius, professor i militärhistoria, Försvarets högskolan i Stockholm. *Sverige och Vietnamkriget. Kampen om den svenska vietnampolitiken bland diplomater och tjänstemän i UD från 1950-tal till 1970-tal.*

Tid: Måndagar jämna veckor 19/9–28/11 kl. 15.15–16.45. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 2. Salongerna, musiken och litteraturen i 1800-talets Uppsala

Inte bara Paris utan även Uppsala hade sina salonger. På 1800-talet blomstrade sällskapslivet i staden och på fredagskvällarna hos Malla Silfverstolpe träffades såväl vetenskapliga som litterära kretsar och ibland även gäster från utlandet. Musik och sång förgyllde samvaron och nya litterära verk presenterades. Bland de kulturpersonligheter som möttes hos Malla märks Erik Gustaf Geijer och Gluntarnas skapare Gunnar Wennerberg. Också poeten Thekla Knös, som engagerade sig även för barnens läsning, hade en salong tillsammans med sin mor. Ännu en profil i det uppsaliensiska societetslivet var landshövdingedottern Lotten von Kraemer, som växte upp på Uppsala slott. Redan i unga år skrev hon vers och sedermera grundade hon Samfundet De Nio. På slottet kunde man även stöta på danskfödda Helena Nyblom, gift med professorn och författaren Carl Rupert Nyblom. Hon skrev bland annat sagor och hade ett rikt umgänge men tyckte att det i Uppsala var mycket stelare och tråkigare än i Köpenhamn. I den här serien får vi stifta närmare bekantskap med några av Uppsalas mer namnkunniga kulturprofiler.

Serieansvariga: Eva Heggstad, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 070-605 83 88, och **Lena Kåreland**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11.

Program

15 sept. Gunnel Furuland, fil.dr i litteraturvetenskap, bibliotekarie. *Malla Silfverstolpes dagböcker. En salongs-kvinnas vardagsliv från 1850-talet.*

29 sept. Anna Williams, professor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *Litteraturen i vardagsrummet. Lotten von Kraemers salongsdrömmar.*

13 okt. Ola Nordenfors, fil.dr, universitetslektor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *Att kunna beskriva det överkliga. Erik Gustaf Geijer och musiken.*

27 okt. Elisabeth Mansén, professor i idéhistoria, Stockholms universitet. *Thekla Knös och konsten att förgylla vardagen.*

10 nov. Eva Nordlinder, fil.dr i litteraturvetenskap, Mittuniversitetet i Sundsvall. *Helena Nyblom – en främmande fågel i Uppsalasocieteten?*

24 nov. Gunnar Birgegård, professor em. i medicin, Uppsala universitet. *Gunnar Wennerberg – Gluntarnes far och kvinnornas vägröjare.*

Tid: Torsdagar udda veckor 15/9–24/11 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X den 15/9, 29/9, 27/10, Missionskyrkan, Kyrksalen 13/10, 10/11, 24/11.

Avgift: 400 kr.

Nr 3. Känt och okänt om Nils Ferlin

Nils Ferlin (1898–1961) är ett av den svenska litteraturens och visskattens evigt levande namn; han är en ”folkets skald”. Vi möter hans dikter som tonsatta sånger, vid bröllop och i dödsannonser. Hans Rutberg är systerdotter till Nils Ferlin och har tillsammans med Ferlinexperten Jenny Westerström nyligen gett ut bildbiografen *Efterskörd – Ferlinfynd från en spånkoffert*, som till stor del baseras på okänt material i släktens ägo. Vid alla tre tillfällena i denna miniserie står **Hans Rutberg**, professor em. i patientsäkerhet, Linköping, för presentationen tillsammans med **Kristina Söderlind Rutberg**, f.d. överläkare, Linköping.

Serieansvarig: Axel Brattberg, överläkare, Akademiska sjukhuset, tfn 070-423 27 31, axel.brattberg@rehab.uu.se

Program

8 nov. Nils Ferlins barn- och ungdomstid i Karlstad och Filipstad och hur han prövade många olika yrken. Under den tiden skrev han också ett antal schlagertexter.

22 nov. Ferlins debut med *En döddansares visor* 1930. Under åren i Klara publicerade han tre diktsamlingar. Klaraperioden kan betecknas som höjdpunkten i hans diktning.

6 dec. Tiden i Roslagen från 1945 fram till Nils Ferlins bortgång 1961. Under denna period försökte han närma sig modernismen genom att lämna den bundna formen i sin diktning.

Tid: Tisdagar udda veckor 8/11-6/12 kl. 13.15-14.45. 6 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X den 8/11, 6/12, Missionskyrkan, Kyrksalen 22/11.

Avgift: 200 kr.

Nr 4. Nedslag i konsten

Både i lokal och filmad (filmas ej 2/12).

Olika typer av konstnärer och konstnärsroller presenteras. Syftet med serien är att ge en djupgående analys av konstnärerna och deras verk.

Serieansvarig: Carola Hermelin, fil.dr i litteraturvetenskap, f.d. bitr. chef vid Nobelbiblioteket, tfn 076-777 07 71.

Program

21 sept. Helén Hallgren Archer, intendent vid Nationalmuseum. *Paul Cézanne – konstnären från Provence.*

7 okt. Ylva Hillström, intendent vid Moderna Museet. *Niki de Saint Phalle: Lek och allvar.*

21 okt. Thomas Hård af Segerstad, tidigare universitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Piero della Francesca geometrisk blick.*

18 nov. Susanna Slöör, konstnär, konstkritiker, ständigt sekreterare i Kungl. Akademien för de fria konsterna 2010-2017, ordf. i stiftelsen Hilding Linnqvists konst. *Hilding Linnqvists tidiga måleri – från utskällt till hyllat.*

2 dec. Carina Engelhardt Örne, konsthistoriker och konstpedagog. *Trollbunden – John Bauer och den magiska naturen.*

9 dec. Carina Jacobsson, docent, universitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Giotto och det nya måleriet med färg och form.*

Tid: Onsdag jämn vecka 21/9 kl. 15.30-17.00, fredagar jämna veckor 7/10-2/12 (ej 4/11) samt udda vecka 9/12 kl. 13.15-14.45. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 5. Berättande trådar: textilier i islamiska länder

(Serien inkluderar en föreläsning som flyttats hit från förra terminens serie *Berättande trådar: stygn, sömmar och broderier*. Även vårterminens deltagare, utan biljett, är välkomna till denna föreläsning.)

I de många länder där islam etablerade sig tidigt, uppstod nya stilar inom arkitektur och dekoration där textilier fick mycket viktiga roller, t.ex. i ritualer och i hovens spektakulära lyx. Serien tar upp välkända exempel i vävda, broderade och tryckta mönster, i kostbara mattor och dräkter och i nutida konstupövningar.

Serieansvariga: Désirée Koslin, PhD, professor em. vid Fashion Institute of Technology, State University of New York, tfn 070-358 37 60, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 070-302 39 27.

Program

20 sept. Désirée Koslin. *Förislamiska textilier och medeltida exempel runt Medelhavet till ca 1100.*

4 okt. (från våren 2022) **Eva Sundström**, kulturhistoriker och textilvetare. *Karin Bergöö Larsson – textil nyskapa i mötet mellan allmog och modernism.*

18 okt. Shabnam Faraee, formgivare och konstnär. *Iransk tradition i samtida design och konst.*

1 nov. Désirée Koslin. *Världshandel och nytt mode under Mongolerna, hovkonst i Al-Andalus, Egypten, det Osmanska riket och Safavidiska Persien.*

15 nov. Anette Granlund, intendent, Uppsala Auktionskammare. *Klassiska orientmattor i samlingar och i den nutida handeln.*

29 nov. Anette Granlund. *Drottning Kristinas persiska sammetsrock, Slottets jaktmatta och andra kostbara textilier i svensk ägo.*

Tid: Tisdagar jämna veckor 20/9-29/11 kl. 10.15-11.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 6. Min musik

Kulturpersonligheter och musiker berättar om och spelar musik som betytt mycket för dem. Variationen i musikval och berättarnas verksamhet är stor. Eftersom berättelserna ofta har formen av livsberättelser blandas känd musik ur vårt gemensamma muskarv med mer ovanlig musik som kommer från berättarnas bakgrund och specialintressen. Vi strävar efter att inbjuda intressanta personer med stort musikintresse från många olika verksamhetsområden.

Serieansvariga: Gunnar Birgegård, professor em. i medicin, tfn 070-215 09 89, och **Gunnel Fagius**, musikvetare, musikdirektör, tfn 070-214 13 70.

Program

19 sept. Lars Björklund. Präst, författare och föreläsare. Har arbetat som sjukhuspräst på Akademiska sjukhuset och kaplan på Sigtunastiftelsen. Musiken har alltid spelat en viktig roll i Lars liv. Sjunger med i BBKK och har en gitarrduo tillsammans med gitarristen Siddhi J Sundt där klassisk gitarrmusik varvas med diktläsning och improvisation. Aktuell med diktsamlingen *Allt är en början : Instagramdikter* (Libris förlag 2022).

3 okt. Ylvali McTigert Zilliacus. Altviolinist, känd för Uppsalapubliken från Uppsala Kammarorkester och Kammarorkestern, som hon tillhör sedan 2020. Brinner för kammarmusiken med dess möjlighet till musikaliska samtal. "Växte upp" bakom scenen på Kungliga Operan. Utbildad vid Royal College of Music i London och Eisler Hochschule für Musik i Berlin, spelat i toppensemblerna English Concert och Mahler Chamber Orchestra.

17 okt. Eva-Britta Ståhl. Operaälskande emeritusprofessor i litteraturvetenskap, som spelar piano sedan barn-
domen och numera sjunger i kyrkokör. Har bland annat skrivit om möten mellan ord- och tonkonst i *Den stora klangen* (Norma 2021) som innehåller litteraturhistoriska essäer.

14 nov. Åsa Forsblad Morisse. Sjungande skådespelare på Uppsala stadsteater, utbildad på Teaterhögskolan i Malmö. Bland hennes rollprestationer på stadsteatern märks Ester Nilsson i *Egenmäktigt förfarande*, en pjäs baserad på Lena Anderssons roman. Flera musikteaterroller de senaste åren, bl.a. *Spelman på taket* och *Djur som hatar människor*. Hösten 2022 blir det såväl *Älskad, saknad* (en pjäs om sorg) som Shakespeares *Julius Caesar*.

28 nov. Göran Greider, författare, poet, debattör, chefredaktör för Dala-Demokraten. Greider har ett stort intresse för musik som han beskrivit i ett flertal böcker, bl.a. i boken *Allt jag tänker på när jag hör Vivaldi – texter om klassisk musik*.

12 dec. Maria Södersten, växte upp i en musikerfamilj inom Svenska Missionsförbundet. Hon började tidigt sjunga i kör, senare i bl.a. Bachkören liksom i visgruppen Skogsfiol och Flöjt. Hon utbildade sig tidigt till logoped. Hon är anställd vid Karolinska universitetssjukhuset där hon arbetar med personer med röstproblematik och är adjungerad professor vid Karolinska Institutet. Maria Södersten kommer bl.a. berätta om hur hennes yrkesval berikats av hennes sångintresse och vice versa.

Tid: Måndagar jämna veckor 19/9–12/12 (ej 31/10) kl. 10.30–12.00. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 7. Giacomo Puccini – ”Italiens Evert Taube?”

Både i lokal och filmad.

Alla italienare kan hans låtar, alla som kan sjunga dem. Han är örhängets mästare. Detta har gjort honom till den kanske mest populära av alla operatonsättare. Helheten är dock långt mycket mer komplicerad, och hur häftiga de än är som solonummer, sin fulla effekt och mening får örhängena först i sitt musikdramatiska sammanhang. Giacomo Puccini (1858–1924) utvecklade den italienska operan stilmässigt, musikaliskt och dramaturgiskt. Hans stil kallas ofta verism, då handlingen i hans dramer är mera samtida och vardaglig än vad som tidigare varit vanligt på operascenen. Rollfigurerna är i stor utsträckning ”vanliga människor” och har därmed en särskild möjlighet att skapa identifikation hos de ”vanliga människorna” i publiken. Dock finns stora avsteg från ”det vanliga” – prinsessan Turandot som låter avrätta sina friare en efter en när de inte kan svara rätt på hennes gåtor är inte någon särskilt vardaglig gestalt. Inte heller Madama Butterfly, en japansk geisha, må vara att hennes amerikanske friare har många drag av en samtida mansgris. Puccini skrev totalt 12 operor, av vilka endast de två första faller utanför standardrepertoaren i världens operahus. Syftet med denna serie är att bredda och fördjupa synen på Puccinis verk – hans operor som helhet, och i dessa också örhängena.

Serieansvarig: **Axel Brattberg,** överläkare, Akademiska sjukhuset, tfn 070-423 27 31, axel.brattberg@rehab.uu.se

Program

27 sept. Joakim Tillman, professor i musikvetenskap, Stockholms universitet. *”Tosca är den bästa filmmusik som någonsin skrivits” (E.W. Korngold): om musikens berättande funktioner i Puccinis operor.*

25 okt. Lena Nordin, operasångerska, hovsångerska, lyrisk-dramatisk sopran. Tidigare en av de ledande solisterna vid Kungliga Operan. Arrangör av operaresor. *Att göra ett högt C, i Tosca och andra operor.*

8 nov. Wilhelm Carlsson, regissör, professor i musikdramatisk gestaltning, Stockholms konstnärliga högskola. *Den flödande melodin där orden ”gömmar” sig – Puccinis parlando.*

22 nov. Katarina Aronsson, dramaturg på Kungliga Operan i Stockholm. *Dramaturgiska perspektiv på Madama Butterfly och Flickan från Västern.*

6 dec. Daniel Olmarker, guide, introduktör och chef för värdorganisationen vid GöteborgsOperan, frilansande pianist och kompositör. *Turandot – ofullbordad och fulländad.*

14 dec. Tobias Ringborg, violinist och dirigent. Ledamot av Musikaliska Akademien. Har bl.a. lett Rigoletto, La Bohème, Turandot och Fedora vid Kungliga Operan. *La Bohème – verism eller ej?*

Tid: Tisdagar udda veckor 27/9–6/12 (ej 11/10) samt jämn vecka onsdag 14/12 kl. 15.15–16.45. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 8. Birger Sjöbergs liv och föreställning *Enbart som film.*

Birger Sjöberg är en av de största och mest särpräglade inom svensk litteratur och viskonst. På ett till synes oförklarligt sätt gick han från Fridavisornas underfundiga småstadsidyll till det omstörtande sönderbrutna språket i *Kriser och kransar*. Men egentligen präglas hela Sjöbergs författarskap av dramatik – under ytan och mellan raderna. Sjöberg levde också under ett dramatiskt skede då det moderna Sverige bröt fram och världskriget omkullkastade det gamla Europa. I den här föreläsningsserien pågår ”dramat” på flera plan – i diktens småstad, i Birger Sjöbergs liv och i den stora världen.

Serieansvariga: **Johanna Broman Åkesson,** fil.dr i musikvetenskap, Stockholms universitet, tfn 076-211 49 97, johannabromanakesson@gmail.com, och **Ingrid Åberg,** docent i historia, tfn 070-302 39 27. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Johanna Broman Åkesson.**

Frågor kan fortlöpande sändas per epost till föreläsaren. Listor över musikexempel med länkar till YouTube och Spotify meddelas i anslutning till varje föreläsning. De går också att ladda ner som ett samlat pdf-dokument.

Program

10 okt. *”Den första gång jag såg dig” – presentation.*

17 okt. *”I festglädjens yra” – fördjupning.*

24 okt. *”Krigssyn” – upptrappning.*

31 okt. *”Lilla Paris undergång” – klimax.*

7 nov. *”Bleka Dödens minut” – avrundning.*

Tid: Varje måndag 10/10-7/11 läggs ny film ut. Filmen ligger kvar terminen ut.

Lokal: Enbart som film.

Avgift: 400 kr.

Nr 9. Levande jazzhistoria

Både i lokal och filmad.

I höstens serie speglas och analyseras jazzhistorien genom sex diskussionsfrågor som genom åren ofta har framförts av seriens deltagare. Ulf Johansson Werre låter oss komma under ytan på jazzens olika ingredienser och uttryck genom att spela, berätta och ta fram förklarande musikexempel. De sex föreläsningarnas frågeställningar kommer att ge en spännande och samlad bild av jazzhistorien där analyserna sätts in i ett historiskt och konstnärligt sammanhang för att ge en kunskap om hur de olika epokerna har utvecklats. Vid två tillfällen kommer Ulf att presentera en gäst som samspekar med Ulf i ord och ton.

Serieansvariga: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör m.m., tfn 070-648 67 85, och **Ulf Johansson Werre**, med.dr h.c., musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 073-508 68 83. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Program

29 sept. *Hur byggs jazzens olika former upp?*

13 okt. *Vilka gemensamma drag respektive olikheter finns mellan stilarter?*

27 okt. *Vad är sväng och improvisation inom jazzen? Hur skapas sväng och improvisation eller "ögonblicklig komposition"?*

10 nov. *Vilken betydelse har bluesen för olika epoker?*

24 nov. *Hur har den arrangerade jazzen utvecklats?*

1 dec. *Hur kan man åstadkomma högklassig musik i ensemble-grupp utan repetitioner och noter?*

Tid: Torsdagar udda veckor 29/9-24/11 samt jämn vecka 1/12 kl. 10.15-11.45. 12 timmar.
Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 10. Fördjupad förståelse av jazzmusik

Det här är en föreläsningsserie för er som aktivt vill träna era sinnen för att förstå och uppleva jazzens sköna värld. Under ledning av **Ulf Johansson Werre** får vi en introduktion till hur harmonier, form, melodi och rytmik samverkar till en musikalisk enhet. Vi lär oss hur orkesterns olika delar samarbetar under olika epoker och får också en inblick i grundläggande musikteori. De olika momenten illustreras vid pianot och med andra instrument. Kompositioner och improvisationer från olika musikgenrer analyseras. Exempel:

Vad är II-V-I-progressioner?

Vad är kyrkotonarter?

Hur kan jazzmusiker samarbeta utan noter och planering före en konsert?

Vad är Walking Bass?

Hur hör man skillnad på olika stilar? Vad skiljer dem och vilka gemensamma drag finns?

Hur används kvintcirkeln?

Hur utveckla harmonitänkandet från vanliga treklanger?

Svar på dessa och andra frågor ges i dialog med deltagarna i denna serie om musikens uppbyggnad som är till för er som är nyfikna på hur jazzmusiker arbetar.

Serieansvariga: **Lasse Sunnås**, fil.mag., tfn 070-835 06 98, och **Ulf Johansson Werre**, med.dr h.c., musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 073-508 68 83. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Torsdagarna 15/9, 22/9, 3/11, 17/11, 8/12, 15/12 kl. 10.15-11.45. 12 timmar.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.

Avgift: 400 kr.

Nr 11. Filmstudio Fyris, Grupp 1

I samarbete med Fyrisbiografen återupptar vi satsningen på kvalitetsfilm. Varje film föregås av en kort presentation. Parallellserie med samma innehåll som Nr 12.

Serieansvariga: **Karin Almladh**, fil.dr. i semitiska språk, tfn 018-24 27 93, och **Klas Österberg** fil.mag., tfn 018-12 95 92.

Program

13 sept. Babettes gästabud. En främmande fågel, franska Babette, landar i ett fiskeläge 1871 och blir hushållerska hos två fromma damer och deras skyddslingar. Men så vinner hon en stor summa pengar och ordnar högtidsmåltiden till minne av damernas far. En film från 1987 efter en novell av Karen Blixen. (103 minuter).

27 sept. En oväntad vänskap. I denna franska film från 2011 skildras hur Driss, en ung kille från förorten som precis kommit ut från fängelset, anställs genom en händelse som personlig assistent till den oförskämt rike, men också mycket ensamme aristokraten Phillip som blivit förlamad efter en drakflygningsolycka. (110 minuter).

11 okt. Dagen efter denna. Hur skapar man sig ett nytt liv när man, efter 25 år dumpas av sin man för en yngre kvinna, när ens sjuka mor blir allt sämre och när ett älskat yrkesliv börjar svaja. Det är vad filosofiläraren Nathalie (Isabelle Huppert) ställs inför i den här franska filmen från 2016 i regi av Mia-Hansen Løve. (102 minuter).

8 nov. Green Book. År 1962, när nattklubbsvärden och utkastaren Anthony "Tony Lip" Vallelonga tillfälligt befinner sig utan arbete, går han med på att köra musikern Dr. Don Shirley på en tvåmånaders turné i djupaste amerikanska södern, där det fortfarande råder lagar som legaliserar rasism och definierar mörkhyade personer som andraklassens medborgare. Amerikansk film från 2018. (124 minuter).

22 nov. Tinker Tailor Soldier Spy. I december 2020 dog John Le Carré och vad kan väl vara lämpligare än att visa den brittiska *Tinker Tailor Soldier Spy* från 2011 i regi av Tomas Alfredson och som bygger på romanen med det namnet, den kom att kallas *Mullvaden* på svenska. Här förs vi tillbaka till kalla kriget när det var som allra kallast och möter MI5 och spionen George Smiley som lämnat sin tjänst men som kallas in igen. (127 minuter).

13 dec. Still Life. En medelålders kommunalanställd har som uppgift att ordna begravningar till personer som saknar anhöriga. I hans arbete ingår även att söka efter närstående, något han tar på största allvar. Han liv kretsar kring arbetet, han arbetar ensam, bor ensam och äter ensam. En dag kallas han till ett dödsfall som skett i en

lägenhet mitt emot hans egen. Engelsk-italiensk film från 2013. (92 minuter).

Tid: Tisdagar udda veckor 13/9-22/11 (ej 25/10) samt jämn vecka 13/12 kl. 10.00-ca 12.30. 12 timmar.

Lokal: Fyrisbiografen, St Olofsgatan 10.

Avgift: 400 kr.

Nr 12. Filmstudio Fyris, Grupp 2

Parallellserie med samma innehåll som Nr 11.

Serieansvariga: **Karin Almbladh**, tfn 018-24 27 93, och **Klas Österberg**, tfn 018-12 95 92.

Program

16 sept. Babettes gästabud.

30 sept. En oväntad vänskap.

14 okt. Dagen efter denna.

11 nov. Green Book.

25 nov. Tinker Tailor Soldier Spy.

16 dec. Still Life.

Tid: Fredagar udda veckor 16/9-25/11 (ej 28/10) samt jämn vecka 16/12 kl. 13.00-ca 15.30. 12 timmar.

Lokal: Fyrisbiografen, St Olofsgatan 10.

Avgift: 400 kr.

Nr 13. Svensk arkitekturhistoria – från dösar till förtätning

Sex föreläsningar i svensk arkitekturhistoria tecknar den breda bilden av många tusen års byggande, med några internationella utblickar och exempel från Uppsala där det passar. Föreläsarna är arkitekturhistoriker från konstvetenskap i Uppsala och från två av arkitekturskolorna, ett samarbete med en lång tradition genom 1900-talet.

Serieansvarig: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör m.m., tfn 070-648 67 85.

Program

19 sept. Britt-Inger Johansson, professor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Förhistorisk tid fram till ca 1600. Från dösar och gånggrifter till Fasta Hus och Vasaslott.*

3 okt. Jakob Lindblad, universitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *1600-, 1700- och 1800-talen. Klassicismens århundraden.*

17 okt. Johan Mårtelius, professor em. i arkitekturhistoria, KTH. *Årtiondena kring 1900. Regionalt och globalt. Realism och rumslighet.*

31 okt. Claes Caldenby, professor em. i arkitekturens teori och historia, Chalmers. *1920-tal till 1950-tal. Valfärdssamhället och modernismen.*

14 nov. Emilie Karlsmo, universitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *1950-tal till 1990-tal. Produktionsanpassning och "skönhetens tillflyktsort".*

28 nov. Claes Caldenby och Emilie Karlsmo. *Det tidiga 2000-talet. Den nya ekonomiska geografin, förtätning och stadsutveckling.*

Tid: Måndagar jämna veckor 19/9-28/11 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 14. Tillståndet i världen hösten 2022

På plats (14A) och Filmad (14B).

I vilket tillstånd världen befinner sig hösten 2022 är, när detta skrivs, svårt att sja om. Helt klart är i alla fall att det ryska överfallet på ett grannland har fått närmast oöverblickbara konsekvenser: sönderbombade städer, ofattbart lidande för oskyldiga civila, energikris och hotande massvält i delar av världen. Och för Sverige och Finlands del det tidigare närmast otänkbara: en strävan att ingå i försvarsalliansen Nato. Därför kommer hälften av föreläsningarna i den här serien belysa olika aspekter av det ukrainska dramat: hur konflikten fortlöper, hur landet Ukraina levt med sin aggressiva granne och hur den ryska ledningens bild av världen ser ut. Därutöver kommer serien att handla om det viktiga mellanårsvalet i USA, om talibanernas återkomst till Afghanistan och om Turkiets roll mellan Nato och Ryssland.

Serieansvarig: **Lars Nilsson**, f.d. chefredaktör för UNT, tfn 070-662 18 67, lars.nilsson470@gmail.com

Program

26 sept. Magnus Öberg, universitetslektor i freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet. *Rysslands krig i Ukraina.*

24 okt. Li Bennich Björkman, professor i statskunskap, Uppsala universitet. *Ukrainas sovjetiska år – och frigörelsen.*

7 nov. Anders Fänge, mångårig chef för Svenska Afghankommittén, författare och journalist. *Ett drygt år med talibanstyre.*

21 nov. Gudrun Persson, forskningsledare, FOI. *Den ryska ledningens världsbild.*

5 dec. Dag Blanck, professor i nordamerikastudier, Uppsala universitet. *USA:s politiska karta efter mellanårsvalet.*

12 dec. Aras Lindh, analytiker, Utrikespolitiska institutet. *Turkiets osmanska drömmar.*

Tid: Måndagar udda veckor 26/9-5/12 (ej 10/10) samt jämn vecka 12/12 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.
Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 15. Idrottens lycka och pris

Idrotten engagerar! Vi ser fantastiska prestationer och resultat men vad ligger bakom, vilka är drivkrafterna? Serien lyfter fram exempel på idrottslig framgång i världsklass och vägen dit. Många erfarenheter och kunskaper från idrotten är till nytta också utanför sportens arenor t.ex. för gemenskap, hälsa, besöksnäring. Serien ger inblickar i ledarskap, teknikutveckling, träning, fysisk hälsa och psykisk ohälsa sett ur idrottens perspektiv. Olikheter i förutsättningarna för fysisk aktivitet mellan och bland kvinnor och män belyses också.

Serieansvariga: **Jörgen Boivie**, docent i neurologi, tfn 070-319 01 16, jrgen.boivie@outlook.com, och **Lars Nilsson**, f.d. chefredaktör för UNT, 070-662 18 67, lars.nilsson470@gmail.com

Program

28 sept. Tomas Gustafson, tre OS-guld i skridsko och deltagare i fyra OS. *Med siktet inställt på guld.*

12 okt. Göran Kenttä, PhD, lärare och forskare vid GIH. *Träning på gott och ont, hur mycket tål kropp och själ?*

24 okt. Hans Backe, tränare för bl.a. AIK, Hammarby, elitklubbar i 5 länder inkl. England (med "Svensnis") och Finlands landslag. Expert i TV. *Lagbygge med extrema vinnarskallar – så har elitfotbollen förändrats.*

9 nov. Gunilla Svärd, lärare vid Orienteringsgymnasiet, Uppsala, flera VM-guld och 29 SM-guld i orientering. *Glädje föder framgång, om elitidrott och idrottsutbildning.*

23 nov. Angelica Lindén Hirschberg, professor och gynekolog, KI och Karolinska Universitetssjukhuset. *Kvinnor och idrott – testosteron, dopning och transgender.*

7 dec. H-C Holmberg, professor i idrottsvetenskap/fysioterapi, FoU-chef på Sveriges Olympiska Kommitté. *Snabbare, högre, starkare – teknologi och prestationsutveckling.*

Tid: Onsdagar udda veckor 28/9–7/12 (ej 26/10) kl. 13.15–14.45 samt måndag 24/10 kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6D (dock Universitetshuset Sal IX den 24/10).

Avgift: 400 kr.

Nr 16. Einsteins och dagens upptäckter inom astronomin

Einstein fick Nobelpriset i fysik för hundra år sedan men inte för sin största bedrift, relativitetsteorin. Många har försökt att övertrumfa den allmänna relativitetsteorin utan att lyckas. I miniserien görs några nedslag som visar den centrala roll som hans teori fortfarande har som teoretiskt verktyg för nutidens astronomer, vilka gör den ena hisnande upptäckten efter den andra. Samtliga föreläsare är verksamma vid Uppsala universitet.

Serieansvariga: **Jan Frisk**, civ.ing., tfn 070-514 63 26, och **Staffan Yngve**, professor em. i teoretisk fysik, tfn 070-297 80 16.

Program

27 sept. Anton Vikaeus, doktorand i astronomi. *Jakten på den mest avlägsna nu kända stjärnan.*

11 okt. Bengt Gustafsson, professor em. i teoretisk astrofysik. *När Einstein hade fel – och hans teori rätt.*

25 okt. Lisa Freyhult, docent i teoretisk fysik, och **Staffan Yngve**, professor em. i teoretisk fysik. *Årets nobelpris i fysik och arbetet med att utse pristagare för hundra år sedan.*

Tid: Tisdagar udda veckor 27/9–25/10 kl. 13.15–14.45. 6 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6D (dock Universitetshuset, Sal IX den 25/10).

Avgift: 200 kr.

Nr 17. Trädgården – till lyst, njutning, terapi och hälsa

Visning tidig eftermiddag (17A) och visning sen eftermiddag (17B).

Världen över ökar intresset för trädgården. Vi tillbringar alltmer av vår fritid i trädgården. För många är trädgården inte bara en plats att umgås, leka eller odla på, utan även en välbehövlig oas där man kan hämta andan och reflek-

tera över livet, en plats som hjälper oss att skapa balans i våra hektiska liv. Dessutom låter den oss komma i kontakt med naturen. Men hur har det varit historiskt? Ordet trädgård står för en omgärdad plats med träd. Träden utgjordes oftast av fruktträd. Efterhand etablerades även andra nyttoträdgårdar som kål-, lök- och kryddträdgårdar. De fanns framför allt i små privata trädgårdar, men också vid sjukhus och fängelser där patienter och fångar odlade för hälsa och terapi, samt för sin försörjning. Större anläggningar som parker förekom tidigt i anslutning till slott och herrgårdar men blev efterhand vanliga även i städerna som stadsparker och folkparker och därmed tillgängliga för alla. I serien kommer vi att ta del av trädgårdar i Uppsalaområdet men också lyssna till presentationer över hemträdgården och offentliga parker från andra delar i världen, terapiträdgårdar samt omvandlingen av hospitalträdgård till stadsdelspark.

Serieansvariga: **Kristina Glimelius**, professor em. i kulturväxternas genetik och förädling, SLU, tfn 070-678 50 10, och **Marie Nyman**, fil.dr, tidigare kanslichef i Gentekniknämnden, tfn 073-364 02 56.

Program

1 sept. Tomas Lagerström, landskapsarkitekt, växtexpert, och **Maj-Lis Pettersson**, hortonom, växtskyddsexpert, Gröna Råd, Växtkonsulter AB. *Koloniträdgårdar – Tunabergskolonin, Uppsala.*

Besök/exkursion i Tunabergskolonin under guidning av Tomas Lagerström och Maj-Lis Pettersson. Samling vid grind 2 Tunabergsgatan (mitt emot Tunabergsskolan). Grupp A startar kl 13.00 och grupp B kl 15.00.

15 sept. Tomas Lagerström och **John Löof Gren**, landskapsarkitekt, ansvarig för kunskapsparken. *Kunskapsparken Ultuna.*

Besök/exkursion under guidning av Tomas Lagerström och John Löof Gren. Samling vid korsvirkeshuset, Almas allé 11. Grupp A startar kl 13.00 och grupp B kl 15.00.

29 sept. Christina Säll, chefredaktör och ansvarig utgivare för Hemträdgården, Riksförbundet Svensk Trädgård. *Hemträdgården – trädgårdsaktiviteter idag i Sverige.*

13 okt. Nils Feltelius, docent i reumatologi, Uppsala universitet (1) och **Patrik Grahn**, professor i landskapsarkitektur, SLU (2).

1. *Från romerska bad till hälsobrunnar och rehabiliteringsträdgårdar.*

2. *Alnarps hälsoträdgård.*

27 okt. Elisabeth Svalin Gunnarsson, författare, fotograf och kulturvetare. *Parker och trädgårdar från världens alla hörn.*

10 nov. Sara Rydeman, landskapsarkitekt. *Från Ulleråkers hospitalträdgård till Ulleråkers stadsdelspark.*

Tid: Torsdagar udda veckor 1/9–10/11 kl. 15.15–16.45 (dock kl. 13.00 för grupp A, kl. 15.00 för grupp B 1/9, 15/9). 12 timmar.

Lokal: 1/9, 15/9 exkursioner, därefter Universitetshuset, Sal X den 29/9, 27/10, Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6D den 13/10, 10/11.

Avgift: 400 kr.

Nr 18. Jordens klimat – tillståndet och åtgärder

De senaste åren har vi sett tydliga tecken på att klimatet förändrats. Jordens medeltemperatur ökar väldigt snabbt. Extrema väderhändelser eller väderförlopp, såsom översvämningar, torka och värmeböljor ser ut att öka. Klimatet är ett känsligt system som beror av olika parametrar såsom atmosfärens sammansättning, havets strömmar, istäcken, växtlighet på jorden etc. Föreläsningsserien tar upp dagens kunskap om klimatförändringar och olika områden som påverkar eller påverkas av klimatet. Vilka åtgärder kan vi göra för att bromsa temperaturhöjningen och hur kan samhället klimatanpassas?

Serieansvariga: **Conny Larsson**, docent i meteorologi, tfn 070-336 34 40, och **Yvonne Brandt Andersson**, professor em. i oorganisk kemi, tfn 070-659 81 47.

Program

21 sept. Veijo Pohjola, professor i naturgeografi, Uppsala universitet. *Is – klimat.*

5 okt. Anna Rutgersson, professor i meteorologi, Uppsala universitet. *Klimatförändringar – vad vet vi?*

19 okt. Jonas Nycander, professor i fysisk oceanografi, Stockholms universitet. *Havet – klimat.*

2 nov. Hillevi Eriksson, klimat- och bioenergispecialist, Skogsstyrelsen. *Igenläggning av diken i torvmark för klimatets skull.*

16 nov. Elin Belleza, Utredningsingenjör, Uppsala Vatten och Avfall AB (1) och **Maria Lindkvist Petterson**, Utredningsingenjör, Uppsala Vatten och Avfall AB (2).

1. *Cirkulär ekonomi på Uppsala Vatten.*

2. *Utveckling av Uppsalas vattenförsörjning.*

30 nov. Caroline Leck, professor i kemisk meteorologi, Stockholms universitet. *Människans påverkan på klimatet.*

Tid: Onsdagar jämna veckor 21/9–30/11 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X den 21/9, 19/10, 16/11, 30/11, Missionskyrkan, Kyrksalen 5/10, 2/11.

Avgift: 400 kr.

Nr 19. Evolutionsbiologi – hur djurs beteenden har påverkats under evolutionens gång

Serien behandlar djurs anpassningar till en föränderlig omvärld och den sårbarhet som det kan innebära. Den bygger på forskning vid Uppsala universitet om djurs många gånger märkliga beteenden, som vi också kan se exempel på i fantastiska TV-produktioner. Per Ahlström har varit professor i Kina och beskrivit nya fågelarter på Kinas bergssluttningar, Jacob Höglund berättar om hotade djurarter och spektakulära räddningsaktioner och Ingrid Ahnesjö använder de märkliga kantanålsfiskarna som objekt, där hanarna föder fram de nya ynglen.

Serieansvarig: **Göran Milbrink**, professor i zoologi, tfn 070-941 59 05.

Serieansvarig och samtliga föreläsare är professorer vid Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala universitet.

Program

28 sept. Mats Björklund. *Evolutionsbiologi, vad menar vi med det? Den nya genetiken erbjuder nya möjligheter att analysera djurs specifika beteenden.*

12 okt. Per Ahlström. *Oväntad släktskap mellan världens fågelarter avslöjad med förfinad DNA-teknik. Upptäckter av nya arter i Kina.*

26 okt. Jacob Höglund. *Bevarandebiologi. Hotade djurarter och spektakulära räddningsaktioner. Var ligger gränserna för våra möjligheter?*

9 nov. Anssi Laurila (1) och **Frank Johansson** (2).

1. *Evolutionära klimatanpassningar och sårbarhet med exempel från svenska groddjur.*

2. *Olikheter i sårbarhet vid miljöförändringar. Exempel från nordliga och sydliga insekter.*

23 nov. Anna Qvarnström. *Vad driver utvecklingen av nya arter? Sexuell selektion hos halsbandsflugsnappare (Ficedula albicollis) – ett livshistorieperspektiv.*

7 dec. Ingrid Ahnesjö. *Vad är honligt, hanligt och vanligt när sjöhästar och andra djur fortplantar sig: en fråga om mångfald, mönster och stereotyper?*

Tid: Onsdagar udda veckor 28/9–7/12 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6D (dock Universitetshuset, Sal IX den 26/10).

Avgift: 400 kr.

Nr 20. Uppmuntrande nyheter om några vanliga sjukdomar

Både i lokal och filmad.

Dagligen får vi ta del i media om nya kunskaper och forskningsframgångar inom det medicinska fältet. För en utomstående är det som rapporteras inte alltid lätt att värdera. Ibland är det forskare som slår på trumman för egna påstådda spektakulära resultat i hopp om att få forskningsresurser, men med eventuella tillämpningar först långt fram. I denna serie presenterar framstående etablerade forskare forskningsfronten och framsteg rörande behandlingen av några av våra vanligaste allvarliga sjukdomar och som inte minst drabbar oss seniorer.

Serieansvariga: **Anne-Marie Pernulf**, specialist i allmänmedicin, f.d. divisionschef, Akademiska sjukhuset, tfn 070-314 10 03, och **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, tfn 070-374 72 92.

Program

22 sept. Bengt Glimelius, professor em. i onkologi, Uppsala universitet (1) och **Renske Altena**, PhD, forskare Karolinska Institutet och överläkare Karolinska sjukhuset (2).

1. *Nya forskningsrön och framgångar vid tjock- och ändtarmscancer.*

2. *Bröstcancer – nya behandlingsmöjligheter och förväntningar inför framtiden.*

6 okt. Janet Cunningham, docent, Uppsala universitet och Karolinska Institutet, överläkare, Akademiska sjukhuset (1) och **Simon Cervenka**, professor i psykiatri vid Uppsala universitet och överläkare vid Akademiska sjukhuset. (2).

1. En krokig väg i vården väntar när immunsystemet skapar oreda i tankar och beteenden.
2. Vad kan molekylär hjärnabbildning säga oss om patofysiologin vid psykossjukdomar?

3 nov. Lena Kilander, professor i geriatrik, Uppsala uni-versitet, överläkare, Akademiska sjukhuset. *Vad händer i hjärnan vid demenssjukdomar?*

17 nov. Lars Wallentin, seniorprofessor i kardiologi, Uppsala universitet. *Framgångar i omhändertagandet av det åldrande hjärtats sjukdomar.*

1 dec. Per-Ola Carlsson, professor i transplantation och regenerativ medicin, Uppsala universitet. *Nya läkemedel och medicinteknik inom diabetesvården.*

8 dec. Ola Bratt, professor i urologi och klinisk cancerpidemiologi, Sahlgrenska akademien, överläkare vid prostatacentrum, Sahlgrenska universitetssjukhuset. *Prostatacancer: stora framsteg i kampen mot vår vanligaste cancerform.*

Tid: Torsdagar jämna veckor 22/9-1/12 (ej 20/10) samt udda vecka 8/12 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.
Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Studiecirklar

Hur man anmäler sig och mycket mer står på sidan 27 i programmet.

Varje cirkelträff omfattar 2 x 45 minuter, där ej annat anges.

Några av cirkelarna ges som distansundervisning med hjälp av nätverket Zoom.

RELIGION, FILOSOFI OCH HISTORIA

Nr 21. Kyrkobesök

Jörn Johansson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin tfn 070-837 21 11, carmina3208@gmail.com

Vi besöker sex uppländska kyrkor. Vid varje besök visas bildspel om detaljer i kyrkan och om en legend eller ett tema som berörs i kyrkorna. Den som inte har tillgång till bil kan ringa till cirkelledaren i god tid före besöket. Cirkelledaren skickar ut en inbjudan och en tidsplan på mail en vecka före det första besöket med anvisningar som är viktiga för deltagarna.

12 sept. Helga Trefaldighets kyrka i Uppsala.

19 sept. Funbo kyrka.

26 sept. Härnevi kyrka.

3 okt. Valö kyrka.

10 okt. Knutby kyrka.

17 okt. Odensala kyrka.

Tid: Varje måndag 12/9-17/10 kl. 10.00-11.30.
12 timmar.

Lokal: Respektive kyrka.

Avgift: 350 kr.

Nr 22. Albertus Pictor – en förnyare av kyrkokonsten

Jörn Johansson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin tfn 070-837 21 11, carmina3208@gmail.com

Albertus Pictor, Albert Målare, dominerade kyrkokonsten i Sverige under den sena medeltiden. Han var känd som kalkmålare och som brodör, ett yrke som under medeltiden kallades pärlstickare. Albert Målare samarbetade när det gäller motiven i de kyrkor han försåg med kalkmålningar med ärkebiskopen Jakob Ulvsson, vår siste katolske ärkebiskop. Studiecirkeln kommer i hög grad att bygga på bildvisningar.

Tid: Varje torsdag 27/10-1/12 kl. 13.15-14.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 350 kr.

LITTERATUR, KONST OCH MUSIK

Engelska – Shakespeare's Macbeth

Se Nr 49.

Nr 23. Dramats historia

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35.

Vi läser sex dramer och studerar dramaturgi och scen-teknik. Till första tillfället läses *Kung Oidipus* av Sofokles.

frågor som aktualiseras av texterna tas också upp till diskussion.

Tid: Fredagar udda veckor 30/9-9/12 kl. 10.15-11.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark.

Avgift: 350 kr.

Nr 28. Ellen Keys kärlekslära i moderna romaner

Elisabeth Auer, fil.dr i tysk litteratur, tfn 070-494 41 51.

Ellen Key influerades till sin kärlekslära bl.a. av Carl Jonas Love Almqvists *Det går an* (1839). Hennes kärlekslära har i sin tur varit betydelsefull för några moderna romaner: Nancy Horan *Kärleken till Frank* (2007), Helena Henschen *Hon älskade* (2008) och Anneli Jordahl *Jag skulle vara din hund (om jag bara finge vara i din närhet)* (2009). Vi läser och diskuterar dessa fyra romaner med Ellen Key och hennes kärlekslära speciellt i åtanke.

Tid: Tisdagar jämna veckor 20/9-29/11 kl. 10.30-12.00. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland.

Avgift: 350 kr.

Nr 29. På sångens vingar med levande latin

Birgit Lindkvist Markström, musikdirektör, certifierad från l'Institut Grégorien de Paris, tfn 018-34 22 35.

Vi studerar den gregorianska musiken och dess uppbyggnad och rytm i sång och recitation. Detta belyses av många världsliga och andliga sånger, på latin och svenska, med kulturhistoriska kommentarer. Om tid och intresse finns går vi vidare med t.ex. notskrift och svårare sånger. Sångröst, körvana och latinkunskaper underlättar men är inte nödvändiga.

Tid: Torsdagar udda veckor 29/9-8/12 kl. 13.15-14.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 30. Akvarellmålning, Grupp 1

Lillemor Wassberg, konstnär, tfn 070-529 24 42.

Akvarellmålning för de som kan grunderna i akvarellteknik. Vi diskuterar teman för våra övningar. Det kan vara allt från stilleben, landskap (fantasi eller efter foto) till porträtt. Var beredd med akvarellpapper, akvarellfärger och pensel. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 31.

Tid: Onsdagar udda veckor 14/9-7/12 (ej 26/10) kl. 10.00-13.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble (dock Zoom 12/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 31. Akvarellmålning, Grupp 2

Som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 30.

Tid: Tisdagar udda veckor 13/9-6/12 (ej 25/10) kl. 10.00-13.00. 24 timmar.

Avgift: 700 kr.

Tid: Onsdagar udda veckor 14/9-23/11 kl. 13.00-14.30. 12 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 350 kr.

Nr 24. Skriv ditt liv

Tone Dahlstedt, fil.kand., skrivepedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Vi skriver en minnenas resa genom barndom, ungdom, vuxenliv samt arbetsliv med en avslutning i nutiden. Vad minns man och vad är bortglömt? Vems sanning skriver man? Hur dyker minnen upp? En längre text skrivs hemma mellan träffarna. Under träffarna skriver vi korta texter, läser upp och samtalar om textens innehåll och form - ofta parvis. Vi övar att ge respons och att ta emot respons.

Tid: Onsdagar jämna veckor 21/9-14/12 (ej 2/11) kl. 10.00-12.15. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Vänge (dock Zoom 19/10).

Avgift: 525 kr.

Nr 25. Skriv ditt liv, fortsättare

Tone Dahlstedt, fil.kand., skrivepedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Du som har gått en termin på "Skriv ditt liv" och nu vill fortsätta, är välkommen till den här cirkeln. Här kan du utforma ditt skrivprojekt med en planering, skrivande mellan varje träff och respons från övriga deltagare. Vi samtalar och diskuterar de frågor och problem som uppkommer under skrivprocessen.

Tid: Onsdagar jämna veckor 21/9-14/12 (ej 2/11) kl. 13.15-15.30. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Vänge (dock Zoom 19/10).

Avgift: 525 kr.

Nr 26. Skrivarestuga I

Solveig Aaro, beteendevetare, undersköterska, tfn 070-949 89 56, solveig.aaro46@gmail.com

Cirkeln välkomnar medlemmar som tycker om att skriva egna texter, lyssna på andras och som vill utveckla sitt skrivande. I skrivarestugan ges tips och förs samtal i syfte att väcka skrivlusten. Till varje tillfälle föreslås en uppgift att arbeta med, och kanske har man ett eget ämne att skriva om. I skrivarestugan är man fri att skriva om allt, som barndomsminnen och livserfarenheter, från levnadsberättelse till kåserier och helt fria fantasier. Man kan lika gärna skriva beskrivande som gestaltande prosa som olika former av poesi, såsom haiku, sonetter eller fri vers. I skrivarestugan finns inga pekpinningar, bara hejarop!

Tid: Måndagar jämna veckor 19/9-28/11 kl. 13.00-15.00. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Vänge.

Avgift: 525 kr.

Nr 27. Skrivarestuga II

Görel Bergman-Claeson, docent i nordiska språk, tfn 018-55 34 84, 070-951 66 27.

Vill du komma igång med att skriva eller har du ett skrivprojekt på gång? Inför varje cirkelträff får deltagarna en skrivuppgift inom en given genre. Texterna läses av alla, och diskuteras och kommenteras dels i smågrupper, dels av cirkelledaren. Språkriktighets- och språkutvecklings-

Nr 32. Musikhistoria i sex kapitel. Musiklyssnarcirkel

Gunnel Fagius, musikvetare, musikdirektör, tfn 070-214 13 70, och **Jan Fagius**, neurolog och amatör-musikant, tfn 073-584 06 49.

Cirkeln förmedlar liksom tidigare cirklar några nedslag i musikhistorien utifrån cirkelledarnas personliga preferenser och deras eget diskotek. Denna termin utgör kapitlen en genomgång av den västerländska konstmusikens historia i sex för cirkelledarna personliga kategorier. Cirkeln är en repris från höstterminen 2019.

23 sept. Musik på kammaren – när ett eller ett fåtal instrument ljuder.

7 okt. Oratoriet som musikalisk berättelse – från Heinrich Schütz till Benjamin Britten.

21 okt. Romanssången – när lyriken ges extra lyster.

4 nov. Det svenska körundret – från nationalromantik till nyskriven nordisk körmusik.

2 dec. När många instrument samljuder – en värld av symfonier.

16 dec. Den unga rösten – barnkören, gosskören, diskantkören och deras repertoar.

Tid: Fredagar jämna veckor 23/9–16/12 (ej 18/11) kl. 10.15–12.15. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.
Avgift: 525 kr.

Nr 33. Rockmusikhistoria. Musiklyssnarcirkel, Grupp 1

Per Davidsson, f.d. kanslichef, tfn 070-856 31 44.

En fristående fortsättning från tidigare cirklar där vi lyfter fram några framstående artister och grupper i rockmusikens historia och deras låtar. Varje sammankomst inleds med en presentation av artisterna och deras plats i rockmusikens historia. Fokus är dock musiklyssnandet. Utrymme finns för deltagarnas egna favoritlåtar och kommentarer. Vi diggar musiken tillsammans, helt enkelt! Parallellcirkel med Nr 34.

14 sept. Ray Charles. Den moderna soulmusikens fader (som även spelat med kända jazzartister). En lång karriär som började redan 1949.

28 sept. Manfred Mann. Kvintetten som i två faser stod ut inom 60-talspopen med såväl hitlåtar som personligt drag av jazz och blues.

5 okt. Tamla Motown. I två träffar tar vi upp det framgångsrika skivbolaget som skapade musik med en löpande-band-princip. Pop och soul i framgångsrik mix. Hela 79 låtar på topp-tio i USA på 60-talet. Damerna först! Surpremes med flera.

26 okt. Tamla Motown. Herrarnas eftermiddag. Temptations med flera.

9 nov. Moody Blues. Efter en kort period med soulpop skapade denna engelska kvintett ett eget sofistikerat sound med hänförande klangbilder.

23 nov. Joni Mitchell. Började som folksångerska men utvecklade snart en personlig stil med drag av jazz och fina texter.

Tid: Onsdagar udda veckor 14/9–23/11 (ej 12/10) samt jämn vecka 5/10 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 350 kr.

Nr 34. Rockmusikhistoria. Musiklyssnarcirkel, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 33.

Tid: Onsdagar udda veckor 14/9–23/11 (ej 12/10) samt jämn vecka 5/10 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 350 kr.

SAMHÄLLSVETENSKAP

Nr 35. Alkoholen mitt i samhället

Hedvig Ekerwald, professor i sociologi, tfn 070-948 60 95, och **Staffan Yngve**, professor em. i teoretisk fysik, tfn 070-297 80 16.

Alkoholen har en central roll i vårt svenska samhälle och i vårt umgängesliv. Den ingår i en kollektiv fantasi om det ljuva livet. Ett mindre väl definierat måttlighetsbruk är norm. Som samhällsmedborgare kan vi behöva reflektera tillsammans över alkoholens roll i samhället. På cirkelns sex träffar tar vi upp och diskuterar de tre ämnena alkoholens historia i Sverige, alkoholens kostnader, både de medicinska, de ekonomiska och de sociala, samt alkoholens plats i den svenska kulturen. Tillsammans sätter vi oss in i en viktig del av svenska samhället och kulturen, allt från motboken och dess förhistoria till Bellman och raggarna.

Tid: Torsdagar jämna veckor 22/9–1/12 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Drabanten, Bangårdsgatan 13 den 6/10, 20/10).

Avgift: 350 kr.

Nr 36. Uppsalas gatunamn genom tiderna

Mats Wahlberg, docent i nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning, tfn 070-752 17 18.

Uppsalas gatunamn har mycket att berätta. Medeltidens spontant framväxta namn ger oss kunskap om stadens topografi och byggnader men också en inblick i invånarnas liv och verksamhet. 1600-talets genomgripande stadsreglering förde med sig nya namn, några med reverens till den allsmåktiga kungamakten, de flesta dock med lokal anknytning. Dagens officiellt reglerade namngivning speglar också samtiden men på ett annat sätt än tidigare och namnen väcker inte sällan debatt.

Tid: Onsdagar jämna veckor 21/9–14/12 (ej 19/10) kl. 11.15–12.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 350 kr.

Latin och grekiska i naturvetenskaperna

Se Nr 79.

Nr 37. Batterier – möjligheter och begränsningar

Torbjörn Gustafsson, docent i oorganisk kemi, tfn 070-531 04 39.

Användningen av batterier ökar år från år. Bärbar elektronik, handverktyg och elektriska bilar är exempel på batteridrivna produkter. Med utgångspunkt i hur ett batteri fungerar och hur batteriet har utvecklats från början på 1800-talet kan vi förstå dess möjligheter och begränsningar. Tillgång till råmaterial, miljö och klimatpåverkan, kostnad och säkerhet påverkar framtida batterianvändning. Runt om i världen pågår en intensiv forskning kring nya batterikoncept och utveckling av produktionsteknik. I den här studiecirkeln diskuterar vi vad som nu händer i "batterivärlden" och betydelsen av energilagring i batterier i samhället också i framtiden.

Tid: Måndagar udda veckor 12/9-21/11 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet plan 0, Mellanrummet.
Avgift: 350 kr.

Nr 38. Universums hemligheter

Staffan Yngve, professor em. i teoretisk fysik, tfn 070-297 80 16.

Cirkeln bygger på Svenska Fysikersamfundets årsbok *Kosmos 2021* samt aktuellt informationsmaterial från James Webb-teleskopet och liknande anläggningar. För att tolka observationer utgör Einsteins mer än hundra år gamla teorier och från dessa utvecklade samband oumbärliga verktyg. Fristående fortsättning på föregående termins cirkel i astrofysik. För den som tillfälligt eller mer stadigvarande har svårt att ta sig till lokalen erbjuds kontakt med gruppen via Zoom.

Tid: Torsdagar udda veckor 15/9-24/11 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet plan 0, Beurlingrummet.
Avgift: 350 kr.

Nr 39. Konsten att brygga 20 liter öl med en tioliterskastrull

Kjell Aleklett, professor em. i globala energisystem, Uppsala universitet, tfn 072-727 29 90.

Bryggmästare Kjell Aleklett. Att hemma brygga sitt eget öl är att bevara ett svenskt kulturarv. Föregångaren till öl är mjöd, men mjöd smaksätts inte med humle. Under 400 år fram till 1860 var det lag på att alla gårdar i Sverige måste odla humle, som konserverar drycker och blev på så sätt en medicin för kolera. På gårdarna runt om i landet fanns det bryggghus, och öl var en del av de anställdas lön. Under de senaste 20 åren har antalet små bryggerier ökat och många brygger sitt eget öl. För att brygga 20 liter öl krävs det normalt en utrustning som kostar mellan fem och tio tusen. För att kunna utnyttja beska, smak och arom från egen odlad humle har cirkelledaren utvecklat en ny metod där man kan brygga 20 liter öl med en 10-literskastrull. Studiecirkeln skall leda fram till att deltagarna själva skall kunna brygga 20 liter öl, men det går också bra att gå

cirkeln om man bara vill lära sig mer om malt, humle och ölbrygging. Cirkelns innehåll: Mjödets och ölets historia. Från korn till malt. Från malt till mäska. Demonstration av mäska. Humle och humlegårdar. Bryggschema. Besök på mikrobryggeriet Ångkvarn. Inför cirkelns start får deltagarna en närmare beskrivning av innehållet och vilken utrustning som behövs för att brygga eget öl.

Tid: Måndagar udda veckor 12/9-21/11 kl. 11.00-12.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble (dock besök humlegård 10/10 och bryggeri Ångkvarn 7/11).

Avgift: 350 kr.

Nr 40. Naturgeografi – att läsa landskap

Bert Eriksson, fil.lic. i naturgeografi, gymnasielektor och universitetsadjunkt, tfn 070-667 10 27.

Uppland är ett nyfött landskap, samtidigt som det vilar på en nära två miljarder år gammal urbergsplatta. Klimatsvängningar under de senaste årmiljonerna har orsakat ett stort antal nedisningar med stora konsekvenser för hur Sverige ser ut idag. Cirkeln utgår från Upplandsåsen, hur och när den har bildats, varför den ligger där den ligger, vilken roll den spelat i landskapets utveckling och diskuterar även hur människan använt och omformat landskapet. Varför och hur har klimatet varierat och vilka konsekvenser av detta kan man utläsa i det uppländska landskapet av t.ex. rullstensåsar, dödisgropar, strandvallar och flyttblock. Vad kommer att hända med Uppland som ett resultat av de mycket snabba antropogena klimatförändringarna som sker just nu? Cirkeln omfattar tre inomhusträffar om vardera två timmar och två exkursioner, båda omfattande cirka tre timmar och tre till fyra kilometers vandring, en till Sunnersta och en till Gamla Uppsala. Litteratur: Hejkenskjöld, R. *Landskapsutveckling i Uppsalatrakten*. Kan köpas av kursledaren för 80 kr.

Tid: Varje tisdag 13/9-25/11. Den 13/9 och 25/10 kl. 11.00-12.30, den 15/9 och 20/10 kl. 11.00-14.00, och den 18/10 kl. 13.15-14.45. 14 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland 13/9, 18/10, 25/10, exkursioner 15/9, 20/10.

Avgift: 525 kr.

Nr 41. Floristik

Obs! Anmälan fr.o.m. 19 maj per telefon(svarare) 018-24 35 01, se Medlemsbladet nr 3.

Mattias Iwarsson, fil.lic., tfn 076-113 31 32.

Vi träffas första gången inomhus, en möjlighet att få komma in i Evolutionsmuseet Botanik/herbariet. Därefter tränar vi växtkunskap under exkursioner till olika klassiska växtlokaler. Cirkeln kan passa både för nybörjare och mer kunniga botanister. Det blir inte några längre vandringar, ca 2 km i delvis kuperad terräng. Ömma kläder rekommenderas. Lupp med 10x förstoring är nödvändig liksom en bra flora, t.ex. Krok & Almquist *Svensk flora*, helst 29e upplagan. Vi tränar på bestämningsnycklar och lär känna den vilda Uppsalafloren, något som kan stimulera till egenstudier och intresse för botaniken.

Tid: Tisdag 16/8 kl. 10.00-11.30. Därefter följande tider:

23/8 kl. 13.00-17.00 Gamla Uppsala. Samling vid Tingshögen

30/8 kl. 13.00-17.00 Kvarnbo, Håga, buss 2 ändhållplats

6/9 kl. 13.00–17.00 Slalombacken i Sunnersta
13/9 kl. 13.00–17.00 Botaniska trädgården. Samling vid Tropiska växthuset
Lokal: Evolutionsmuseet, Norbyvägen 16 den 16/8, därefter enligt anvisningar ovan.
Avgift: 700 kr.

Nr 42. Fåglar under hösten

Pekka Westin, Upplands ornitologiska förening, tfn 070-572 80 42.

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana fågelskådare är välkomna. Resorna förutsätter färd i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Tid: Måndag **29/8** kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

5/9 kl. 8.00–13.00 Övre föret och Lövstaslättan

16/9 kl. 7.00–15.00 Ledskär

20/9 kl. 8.00–13.00 Vendelsjön

28/9 kl. 13.00–17.00 Hjälstaviken

27/10 kl. 9.00–12.00 Hjälstaviken

Lokal: Storgatan 11 den 29/8, därefter utomhus.

Avgift: 875 kr.

Nr 43. Fåglar under hösten, nybörjare

Olof Sjöberg, Upplands ornitologiska förening, tfn 070-632 02 13.

Kursen riktar sig enbart till nybörjare som inte deltagit i någon av USU:s fågelcirkel tidigare. Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Resorna förutsätter samåkning i egna bilar. Du bör kunna rör dig några kilometer i naturen och vara utrustad med kikare, stövlar och oömma kläder. En fågelbok är bra att ha – tips fås vid första mötet. Och glöm inte matsäck!

Tid: Onsdag **31/8** kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

1/9 kl. 13.00–17.00 Hjälstaviken

9/9 kl. 8.00–12.00 Vendelsjön

15/9 kl. 7.00–14.00 Ledskär

28/9 kl. 8.00–12.00 Fysingen

Lokal: Storgatan 11 den 31/8, därefter utomhus.

Avgift: 700 kr.

SPRÅK

Vid Uppsala Senioruniversitet läggs tonvikten på muntlig kommunikation och läsförståelse.

Nivåskala för språkstudier

Senioruniversitetets modell för språkstudier bygger på Europarådets nivåskala i *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning*. Gör gärna Folkuniversitetets test av språknivå, speciellt de delar som gäller muntlig kommunikation och läsförståelse: www.folkuniversitetet.se/mer-om-sprak/Spraktest/.

Nivåskalan beskriver fem olika färdigheter; hörförståelse, läsförståelse, muntlig interaktion, muntlig produktion och skriftlig färdighet i sex olika nivåer, A1, A2, B1, B2, C1 och C2. För att avgöra på vilken nivå man ligger finns en självbedömningstabla. I den beskrivs så kallade deskriptorer färdigheterna för varje nivå genom påståenden som börjar med **Jag kan...**

Om du uppnått målen för en viss nivå ska du följa en kurs på nästa nivå. Vid osäkerhet om val av lämplig nivå kan respektive cirkelledare kontaktas. För cirklar som latin, som inte längre talas, kan nivåskalan inte tillämpas. Självbedömningstablan i sin helhet finns på webbplatsen, www.usu.se under Program/Studiecirklar.

Nivå A1

Jag har inga eller mycket ringa förkunskaper när jag börjar i cirkeln. När jag går vidare till nästa nivå har jag uppnått följande färdigheter.

- Jag kan förstå vanliga ord och fraser när språket talas tydligt, och om de är hämtade från enkla och konkreta vardagsituationer.
- Jag kan delta i enkla samtal genom att ställa och besvara frågor om välbekanta ämnen.
- Jag kan muntligt beskriva till exempel var jag bor och personer jag känner.
- Jag kan förstå vanliga ord och mycket enkla meningar, till exempel på anslag och affischer.
- Jag kan skriva korta enkla meningar, till exempel vykort.

Nivå A2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A1 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå vad som sägs i beskrivningar av vardagen – hem, mat, shopping, kommunikationer och väderlek.
- Jag kan presentera mig själv, min familj och andra människor och berätta om och beskriva händelser i vardagslivet.
- Jag kan förstå informationen till exempel i annonser, prospekt, menyer och tidtabeller.
- Jag kan läsa enkla berättelser.
- Jag kan skriva enkla meddelanden och brev.

Nivå B1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A2 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå innehållet i tydligt tal om för mig välkända ämnen.
- Jag kan återberätta något jag läst eller hört.

- Jag kan ta aktiv del i en diskussion om välbekanta ämnen.
- Jag kan läsa och tillgodogöra mig artiklar och litterära texter skrivna på ett någorlunda lätt språk.
- Jag kan skriva personliga brev och sammanhängande texter om egna intresseområden.

Nivå B2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B1 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå det mesta av innehållet i längre muntliga framställningar om välbekanta ämnen och nöjaktigt förstå det som sägs i nyheter i radio och TV.
- Jag kan relativt detaljerat återberätta en historia.
- Jag kan aktivt delta i en diskussion och kan förklara och försvara mina åsikter.
- Jag kan läsa och förstå sakprosatexter och skönlitteratur på en inte alltför avancerad nivå.
- Jag kan skriva sammanhängande texter inom mina intresseområden.

Nivå C1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B2 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå olika typer av framställningar även om språket talas snabbt och med viss dialektal färgning och jag kan utan större ansträngning förstå TV-program och filmer.
- Jag kan tala utan att tydligt söka efter ord och uttryck i egna framställningar, samtal och diskussioner.
- Jag kan läsa och förstå långa och komplexa texter, såväl sakprosa som skönlitteratur.
- Jag kan skriva recensioner av litterära verk, artiklar och film.

Nivå C2

Jag kommer att uppnå följande färdigheter.

Jag har inga svårigheter att förstå allt talat språk, vare sig i direktkontakt eller via radio och TV och deltar lätt i avancerade diskussioner. Jag kan skriva komplex text i passande stil.

Nr 44. Arabiska A1

Elmoez Eltayeb, lärare i arabiska, tfn 073-653 33 62.

Nybörjarcirkel (tredje terminen). Vi tränar på att tala och skriva enkla meningar och att läsa och förstå korta texter, bygger upp ett grundläggande ordförråd och lär grundläggande grammatik. Vi jämför olika kulturer och olika arabiska dialekter. Du har goda möjligheter att påverka cirkelns innehåll och upplägg. Kurslitteratur: Birgitta Jungbeck, Mounir Obeid *Arabiska för nybörjare*.

Tid: Varje torsdag 22/9-8/12 kl. 17.15-18.45.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 700 kr.

Nr 45. Arabiska A2

Elmoez Eltayeb, lärare i arabiska, tfn 073-653 33 62.

Vi tränar vidare på att tala, att skriva långa meningar och att läsa och förstå långa texter. Vi bygger upp ett

grundläggande ordförråd och lär oss arabisk grammatik. Vi arbetar med hörförståelse, konversation och diktamen samt att lyssna och skriva korta uppsatser. Vi jämför olika kulturer och olika arabiska dialekter. Du har goda möjligheter att påverka cirkelns innehåll och upplägg. Kurslitteratur: texter som delas ut under cirkelns gång.

Tid: Varje onsdag 21/9-7/12 kl. 17.15-18.45.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 700 kr.

Nr 46. Engelsk konversation B1-B2, Grupp 1

Birgitta Attling Nordenfelt, f.d. rektor för Montessoriskola, studier i engelska, bl.a. Practical English Courses, Uppsala universitet, tfn 070-658 78 50, birgitta.attling@gmail.com

En konversationskurs med teman och nyheter från den engelskspråkiga världen. I cirkeln ingår att vi läser, diskuterar och analyserar skönlitterära texter. Deltagarna kommer att träna sig i att uttrycka sina åsikter och göra korta presentationer. Målet är att utveckla den muntliga förmågan i dialoger och skapa språklig säkerhet. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 47.

Tid: Tisdagar jämna veckor 20/9-29/11 kl. 9.15-10.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark.

Avgift: 350 kr.

Nr 47. Engelsk konversation B1-B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 46.

Tid: Onsdagar jämna veckor 21/9-30/11 kl. 9.15-10.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble (dock egen lokal 19/10).

Avgift: 350 kr.

Nr 48. English Language and Literature B2

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35.

Vi läser och diskuterar noveller av irländska kvinnliga författare (*The Long Gaze Back*, ed. by Sinéad Gleeson). Vi diskuterar vad som händer i världen i allmänhet och i den engelskspråkiga världen i synnerhet. Deltagarna bidrar även med egna projekt, denna termin med fokus på kommunikation.

Tid: Varje onsdag 14/9-30/11 kl. 11.00-12.30.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 49. Engelska - Shakespeare's Macbeth

Richard Glover, f.d. universitetslärare i engelska, tfn 072-006 08 14.

In our seminars we shall do a close reading of Shakespeare's *Macbeth* exploring the characters, themes and language of this timeless tragedy. Film clips from two very

different film productions will be used to illustrate the drama as we study it. Please bring a copy of *Macbeth* to the first meeting.

Tid: Varje torsdag 15/9-1/12 (ej 6/10, 20/10, 3/11) kl. 9.30-11.00. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark.

Avgift: 525 kr.

Nr 50. Finska A1

Lars-Gunnar Larsson, professor em. i finsk-ugriska språk, Uppsala universitet, tfn 073-327 77 99.

Nybörjarcirkel (första terminen). Trots sina 15 kasus och trots vad folk brukar påstå är inte finska ett av världens svåraste språk. Tvärtom visar finskan på många sätt att Finland och Sverige har 600 år av gemensam historia. Den svenska och finska kulturen och begreppsvärlden står mycket nära varandra. Det finns nog bara ett enda finskt ord som inte har en direkt motsvarighet i svenskan: *löyly*. Det betecknar ångan som uppstår när man slår vatten på stenarna i bastun. Även svenskar vet vad det är för något, men vi saknar ett enkelt ord för begreppet. Finska är ett finsk-ugriskt språk och har sina anförvanter i huvudsak österut. Därför är dess grammatik och inte minst basordförråd annorlunda än svenskans. Men det finns också stora likheter mellan finska och svenska – t.ex. vad gäller tempussystemen – och de flesta av finskans kasus vållar inga större problem. Uttalet är enkelt och språket är mycket klangfullt. Finska är ett vackert språk och väl lämpat för poesi. Och det är ett av Sveriges nationella minoritetsspråk. Första terminen lär vi oss ljudsystemet, ortografin och uttalet. Grunderna i substantivets kasusböjning samt verbets presenssystem. Kurslitteratur: Olli Nuutinen *Suomea suomeksi*. Fred Karlsson *Finsk grammatik*. 9. uppl. 2009.

Tid: Varje onsdag 21/9-7/12 kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 51. Franska A1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Tredje terminen. Vi lär oss uttal, ordförråd och basgrammatik. Vardagsfraser och enkla samtal i dialogövningar. Grammatikgenomgångar med muntliga och skriftliga övningar. Bildbeskrivningar, hörövningar, realia om Frankrike. Kurslitteratur: *Génial 1*.

Tid: Varje tisdag 13/9-29/11 kl. 15.00-16.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 11/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 52. Franska A1-A2

Ges delvis som distansundervisning med hjälp av nätverket Zoom.

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80, philippe.collet15@gmail.com

Fördjupad träning i att tala, delvis som parövningar, höra, läsa och skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning med hjälp av sång och läsning. Grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar. Realia om

Frankrike genom kortfilmer på lätt franska och sång från Internet. Kurslitteratur (pappersversion rekommenderas): *Génial 2* (från sid. 35).

Tid: Varje tisdag 13/9-6/12 (ej 18/10) kl. 14.30-16.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble udda veckor, Zoom jämna veckor (dock Zoom även udda vecka 11/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 53. Franska A2-B1

Ges som distansundervisning med hjälp av nätverket Zoom.

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80, philippe.collet15@gmail.com

Fördjupad träning i att tala, delvis som parövningar, höra, läsa och skriva. Samtal om vardagssituationer. Uttalsträning med hjälp av läsning. Grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar. Realia om Frankrike illustrerad genom korta dokumentärer på lätt franska från Internet och franska sånger med lätt text. Kurslitteratur (pappersversion rekommenderas): *Génial 2* (från sid. 114).

Tid: Varje onsdag 7/9-14/12 (ej 19/10) kl. 14.15-15.45. 28 timmar.

Avgift: 875 kr.

Nr 54. Franska A2-B1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Fördjupat samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Utökning av ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, diktamen, realia. Kurslitteratur: *Génial 2*.

Tid: Varje tisdag 13/9-29/11 kl. 16.45-18.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 11/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 55. Franska

- lätt konversation A2 och uppåt

Carin Söderberg, fil.mag., f.d. universitetsadjunkt, tfn 073-619 18 80, carin.soderberg@live.se

En konversationskurs för de som vill fräscha upp och/eller förnya och utveckla sina kunskaper i franska. Den muntliga kompetensen utvecklas genom formaliserade och informella samtal, bl.a. om aktuella händelser i den franskspråkiga världen eller genom litterära texter. Utgångspunkten för övningarna är oftast korta, språkligt enkla texter eller ljudfiler. Litteratur: Frédéric Hermel *C'est ça la France!*

Tid: Onsdagar udda veckor 14/9-23/11 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 12/10).

Avgift: 350 kr.

Nr 56. Franska B1

Ges som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80, philippe.collet15@gmail.com

Fördjupad träning i att tala, delvis som parövningar, höra, läsa och skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning. Grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Utökning av ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar. Realia om Frankrike illustrerad genom korta dokumentärer och kortfilm (oftast textade på franska). Kurslitteratur (pappersversion rekommenderas): *Génial 3* (från sid. 121).

Tid: Varje tisdag 13/9–6/12 (ej 18/10) kl. 17.00–18.30.
24 timmar.

Avgift: 700 kr.

Nr 57. Franska B1–B2

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, läsa, höra, skriva. Utökad ordförråd och frasförråd, fördjupade grammatikövningar, muntliga och skriftliga. Fria och bundna dialoger, parövningar, hörförståelseövningar, bildbeskrivningar, referat, kultur och samhälle. Kurslitteratur: *Génial 3*.

Tid: Varje onsdag 14/9–30/11 kl. 14.15–15.45.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 58. Franska B2-C1

Ges delvis som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80, philippe.collet15@gmail.com

Vi läser en bok och kommenterar den fortlöpande. Varje deltagare väljer ett tema som presenteras och diskuteras i små grupper. Vi talar om kultur i Sverige och Frankrike och läser nätpublicerade franska artiklar från olika tidningar, till exempel om samhälle, ekonomi, eller litteratur/konst. Dokumentärer eller franskspråkiga filmer (kortfilm) textade på franska. Huvudmålet med cirkeln är att tala, samtala och träna att argumentera. Kurslitteratur: Leïla Slimani *Regardez-nous danser* (att köpa på Uppsala bokhandel).

Tid: Varje tisdag 13/9–6/12 (ej 18/10) kl. 9.15–10.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark udda veckor, Zoom jämna veckor och 11/10.

Avgift: 700 kr.

Nr 59. Franska noveller på franska B2 och uppåt, Grupp 1

Carin Söderberg, fil.mag., f.d. universitetsadjunkt, tfn 073-619 18 80, carin.soderberg@live.se

Läsning av och diskussion kring nyare franska noveller. Hur speglar de det franska samhället? Kurspråket är franska, därför bör deltagarna kunna läsa, förstå och tala franska utan alltför stora svårigheter. Vid varje tillfälle ägnas 15–20 minuter åt "Nouvelles en France – De quoi parle-t-on actuellement?" Litteratur: Marie-Hélène Lafon

Histoires. Kan köpas på Amazon.se. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 60.

Tid: Torsdagar udda veckor 15/9–24/11 kl. 9.15–10.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 350 kr.

Nr 60. Franska noveller på franska B2 och uppåt, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 59.

Tid: Torsdagar udda veckor 15/9–24/11 kl. 15.00–16.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 15/9).

Avgift: 350 kr.

Nr 61. Franska B2 och uppåt

Lars-Göran Sundell, professor em. i franska, Uppsala universitet, tfn 018-51 89 43, lars-goran.sundell@moderna.uu.se

Vi inleder med Marguerite Duras' roman *Moderato cantabile* och ägnar de avslutande tre sammankomsterna åt *Écrire*, där Duras i några korta texter reflekterar över sitt skrivande och sitt författarskap, ett av 1900-talets främsta. Franska är kursspråket och samtidigt som vi diskuterar det innehållsmässiga tar vi även upp språkliga företeelser. Böckerna kan köpas genom Adlibris.

Tid: Varje tisdag 20/9–13/12 (ej 6/12) kl. 15.15–16.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 11/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 62. Franska C1

Yaga Sosnowska, f.d. lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 070-822 93 89.

Vi diskuterar vardagliga erfarenheter, aktuella händelser, böcker vi läst och filmer vi sett. Vi läser tillsammans en bok eller några kapitel från flera böcker. Vi ser franska filmer med fransk text.

Tid: Varje onsdag 14/9–30/11 kl. 10.45–12.15.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Zoom 12/10, 19/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 63. Isländska A1

Einar Lövdahl Gunnlaugsson, författare, låtskrivare, tfn +354-865 82 81.

Nybörjarcirkel (första terminen). Isländska lockar av många skäl. Rent språkligt har vi här en nyckel till vår gemensamma forntid – "Nordens latin" – eftersom språket så tidigt kom att tecknas ner. Numera är dock mellanförståeligheten bruten och språkstudier krävs om vi ska förstå varandra. I fokus för denna kurs står den moderna isländskan, ett pulserande och ytterst levande språk i ett land med spännande kultur och säregen natur. Här lär du dig grunderna i det moderna isländska språket. Vi går igenom basgrammatik och uttal, lär oss vardagsfraser och

bekantar oss med isländskan i tal och skrift. Genomgående under kursen ingår också inslag om isländsk kultur, litteratur, historia och samhällsliv. Läromedel: *Íslenska fyrir alla 1* (<http://tungumalatorg.is/ifa/>).

Tid: Varje måndag 3/10–12/12 (ej 10/10) kl. 13.15–14.45. 20 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark.

Avgift: 700 kr.

Nr 64. Italienska A1 1a terminen, Grupp 1

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Nybörjarcirkel (första terminen). Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser och läser enkla texter. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel: *Prego 1*. Parallellcirkel med Nr 65.

Tid: Varje torsdag 8/9–1/12 (ej 3/11) kl. 13.00–14.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock egen lokal Tegnérgatan 34a, källarplan 15/9, 20/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 65. Italienska A1 1a terminen, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 64.

Tid: Varje torsdag 8/9–1/12 (ej 3/11) kl. 14.45–16.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock egen lokal Tegnérgatan 34a, källarplan 15/9, 20/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 66. Italienska A1 2a terminen

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Andra terminen. Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser, läser enkla texter och skriver några rader på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel: *Prego 1*.

Tid: Varje fredag 9/9–9/12 (ej 4/11, 2/12) kl. 13.00–14.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock egen lokal Tegnérgatan 34a, källarplan 16/9).

Avgift: 700 kr.

Nr 67. Italienska A1 3e terminen, Grupp 1

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Tredje terminen. Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser, läser enkla texter och skriver några rader på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel: *Prego 1*. Parallellcirkel med Nr 68.

Tid: Varje torsdag 8/9–1/12 (ej 3/11) kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock egen lokal Tegnérgatan 34a, källarplan 15/9, 20/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 68. Italienska A1 3e terminen, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 67.

Tid: Varje torsdag 8/9–1/12 (ej 3/11) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock egen lokal Tegnérgatan 34a, källarplan 15/9, 20/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 69. Italienska A2, Grupp 1

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, utöka sitt ordförråd samt öva på att föra enklare samtal. Vi fortsätter att arbeta med uttal och basgrammatik och lär oss vardagsfraser och uttryck. Vi läser och skriver enkla texter på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel: *Prego 2*. Parallellcirkel med Nr 70.

Tid: Varje fredag 9/9–9/12 (ej 4/11, 2/12) kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock egen lokal Tegnérgatan 34a, källarplan 16/9).

Avgift: 700 kr.

Nr 70. Italienska A2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 69.

Tid: Varje fredag 9/9–9/12 (ej 4/11, 2/12) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock egen lokal Tegnérgatan 34a, källarplan 16/9).

Avgift: 700 kr.

Nr 71. Italienska B1, Grupp 1

Valentina Ciampi, fil.mag., lärare i italienska, tfn 076-097 54 28, valentinaciampi@gmail.com

Vi arbetar med grammatik, ordförråd och uttal – med fokus på vardagsspråket – samtidigt som vi refererar till Italiens kultur och samhälle. Vi kommer att öva på att tala i olika kommunikativa situationer samt använda autentiska video- och ljudinspelningar. Böckerna *Prego 3* och *Passato prossimo e imperfetto* (Alma edizioni, 2019) samt en roman som bestäms senare är vårt studiematerial. Parallellcirkel med Nr 72.

Tid: Varje måndag 12/9–28/11 kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 72. Italienska B1, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 71.

Tid: Varje måndag 12/9–28/11 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 73. Italiensk konversation B1, Grupp 1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39, info@katarinahellgren.se

Lätt italiensk konversation. Vi läser tolv utvalda kapitel ur boken *Donne* av Andrea Camilleri. Boken köps genom cirkelledaren (via telefon, epost eller vid första kurstillfället). Vi diskuterar innehållet och återberättar historierna med egna ord. Deltagarna får berätta om egna upplevelser och vi talar om vardagssituationer i smågrupper. Vi tar också upp aktuella ämnen som rör Italien. Cirkelns mål är att utöka ordförrådet och förbättra förmågan att uttrycka sig. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 74.

Tid: Varje tisdag 27/9-13/12 kl. 11.00-12.30.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 11/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 74. Italiensk konversation B1, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 73.

Tid: Varje tisdag 27/9-13/12 kl. 13.30-15.00.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 11/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 75. Italiensk konversation B2

Elena Piras, farm.lic., fil.mag., tfn 073-401 56 75.

Vi övar att uttrycka oss muntligt genom samtal i smågrupper. Vi gör muntliga presentationer av olika ämnen (musik, litteratur, konst) som vi sedan diskuterar tillsammans i storgrupp. Läroboken *L'italiano per l'opera* (Alma Edizioni) kommer att vara utgångspunkten för en del av våra samtal och vi kommer att testa de olika aktiviteter och övningar som ingår i den. En del av lektionen ägnas åt att samtala om vardagssituationer, att repetera grammatik och att arbeta med skriftliga övningar.

Tid: Varje tisdag 13/9-6/12 (ej 1/11) kl. 9.00-10.30.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 76. Italiensk konversation C1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39, info@katarinahellgren.se

Konversation och diskussion på italienska för dig med goda kunskaper i italienska. Vi läser romanen *Oliva Denaro* av Viola Ardone från förlaget Einaudi (ISBN 978-88-06-24797-3). Boken går att beställa t.ex. på Utbildningsstaden (www.bookcorner.se, tfn 031-43 93 00). Vi diskuterar boken i mindre grupper men även i storgrupp. Vi tar upp ämnen som rör Italien ur olika perspektiv och deltagarna gör muntliga presentationer av olika ämnen.

Tid: Varje måndag 26/9-12/12 kl. 13.00-14.30.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 77. Italiensk konversation C1

Valentina Ciampi, fil.mag., lärare i italienska, tfn 076-097 54 28, valentinaciampi@gmail.com

Träffarna är indelade i två delar. Under första passet får varje deltagare möjlighet att berätta om någonting som har hänt, en artikel, bok, film, utställning o.s.v. i smågrup-

per. Alla kan kommentera så att vi skapar en riktig konversation. Under andra passet samtalar vi i smågrupper med stöd av en roman, Claudia Durastanti *La straniera* (La nave di Teseo, 2019).

Tid: Varje tisdag 13/9-29/11 kl. 10.45-12.15.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 78. Italiensk konversation C2

Alessandro Nobile, fil.mag., alex.nob312@gmail.com

Konversation och diskussion på italienska för dig med goda kunskaper i italienska. Vi läser och diskuterar *L'Ingegno e le Tenebre* di Roberto Mercadini (Casa Editrice Rizzoli, <https://rizzoli.rizzolilibri.it/libri/lingegno-e-le-tenebre/>). Annat material kan tillkomma i samråd med deltagarna.

Tid: Varje måndag 12/9-28/11 kl. 18.00-19.30.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 700 kr.

Nr 79. Latin och grekiska i naturvetenskaperna

Hans Helander, professor em. i latin, Uppsala universitet, tfn 073-553 78 35, hans.helander@lingfil.uu.se

Inga förkunskaper krävs, och grammatiken är koncentrerad till det för terminologi och nomenklatur väsentliga, d.v.s. efterställda genitiv- och adjektivbestämningar (pinus sylvestris, platanus hispanica; musculus latissimus dorsi; commotio cerebri, fractura claviculae etc.). För varje disciplin (medicinen, farmakologin, biologin, kemin, geologin, astronomin, fysiken) ges den för ordförrådets framväxt relevanta lärdoms-historiska bakgrunden. Stor vikt läggs vid grekiskans roll och grekiska ordelement (oto-rrhino-la-ryngo-logia, melano-cephalus, leuco-gaster). Kurslitteratur: Hans Helander *Latin och grekiska i naturvetenskaperna* (Morfem förlag, 2021).

Tid: Tisdagar udda veckor 13/9-6/12 (ej 11/10) kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland.

Avgift: 350 kr.

Nr. 80. Latin 1a terminen

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com

Välkommen till en termin med latin, alla tiders språk! I studie-boken kommer vi att läsa tillrättalagda texter för förståelse av latinets språkliga egenheter när det gäller grundläggande formlära och satsbildning. Du får lära dig latinets uttal och betoning och ett antal citat av kända romare. En självklar del i kursen är studiet av latinska ordelement som gått vidare till svenskan. Slutligen hinner vi med lite om romarrikets historia. Kurslitteratur: Erik Tidner *Liber primus Latinus*, 3. uppl.

Tid: Varje torsdag 15/9-1/12 kl. 15.15-16.45.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 81. Latin 6e terminen – Fokus Caesar

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com

Denna termin ägnas helt åt Gajus Julius Caesar, den för vår tid kanske bäst kände romaren från antiken. Vi läser texter om och av Caesar och studerar den tid han levde i. Vi fortsätter vår genomgång av grundläggande formlära och syntax och repeterar latinska suffix. Vi undersöker latinska ordstammar med tonvikt på deras ursprung och vidareutveckling i svenska och andra moderna språk. Nya deltagare är välkomna! Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua Latina!*, sjätte avdelningen, samt kopierat material.

Tid: Varje torsdag 15/9-1/12 kl. 13.15-14.45.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 82. Latin – Fokus Horatius och Carmina Burana

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com

Carpe diem, fånga dagen, är kanske det kändaste uttrycket som härstammar från poeten Horatius. Men vi kommer att stöta på fler under läsningen av ett antal av hans dikter. Vi ska också studera Carmina Burana, den samling av medeltida dikter som blivit berömd genom Carl Orffs tonsättning. Vi avslutar terminen med att läsa några prosatexter från medeltiden. Genomgången av syntaxen och latinska/grekiska lånord i moderna språk fortsätter. Nya deltagare är välkomna! Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat litteratura Latina!* samt kopierat material. En latinsk grammatik rekommenderas liksom Ahlberg-Lundqvist-Sörboms *Latinsk-svensk ordbok*.

Tid: Varje torsdag 15/9-1/12 kl. 11.15-12.45.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 83. Latin – avancerad nivå, Grupp 1

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-938 38 62, ekmanmonika@gmail.com

Översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter från klassisk tid, medeltid eller tidigmodern tid. Cicero: *Oratio in Verrem*. Plinius Secundus: *Naturalis historia* – om människan, *Ordo missae* – mässordningen, påvekorrespondens, bl.a. Innocentius III:s brev till kung Erik Knutsson. Grammatik med tonvikt på syntax. Översättning till latin. Latin i moderna språk. Ordkunskap och ordbildning med övningar. Etymologier. Sentenser och citat. Historia, samhälle, filosofi, konst och arkitektur i anslutning till lästa texter. Individuella presentationer enligt tema som bestäms med gruppen. Romersk måltid. Kurslitteratur: utdelat textmaterial med kommentarer, ordlistor och övningar. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 15/9-1/12 kl. 11.00-12.30.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 15/9, 20/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 84. Latin – avancerad nivå, Grupp 2

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-938 38 62, ekmanmonika@gmail.com

Översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter, prosa och poesi, från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Cicero: ett brev till slaven Tiro, *Oratio in verrem*, *Tusculanae disputationes*, Martialis: *Epigrammata*, mässordningen – *Ordo missae*, text om Ludvig Holbergs vandring till Paris. Övningar i grammatik, ordkunskap och ordbildning enligt utdelat material. Översättning till latin. Latin i moderna språk, särskilt svenska och engelska. Etymologier. Det romerska samhället, arkitektur, konst, historia, mytologi främst i anslutning till lästa texter. Korta, individuella föredrag. Kurslitteratur: Texter, övningar samt andra aktuella dokument som delas ut under terminens gång. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 15/9-1/12 kl. 15.15-16.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 15/9, 20/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 85. Nordsamiska A2

Lars-Gunnar Larsson, professor em. i finsk-ugriska språk, Uppsala universitet, tfn 073-327 77 99.

Fortsättar- och nybörjarcirkel (elfte resp. sjätte terminen). Räkneordens former, adjektivets komparation och substantivens possessivböjning. Repetitionsövningar i formläran, översättningar och enklare konversation.

Fortsatt läsning om Johan Turis resor. Lättare sakprosa och valda dikter av Paulus Utsi. Kurslitteratur: C. Hedlund & L.-G. Larsson *Ii dušše duoddaris! Lärobok i nordsamiska*. (2. uppl. eller senare), Mikael Svonni *Modern nordsamisk grammatik* (2018) och Johan Turi *Mátkemuitalusat ja iežá muitalusat* (2018).

Tid: Varje onsdag 14/9-30/11 kl. 12.30-14.00.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 86. Polska A1

Anna Packalén Parkman, professor em. i polska,
tfn 073-733 54 23, anna.packalen@moderna.uu.se

Andra terminen. Vi fortsätter med fördjupning i basordförråd och grundläggande polsk grammatik samt arbetar kontinuerligt med uttalsträning med hjälp bl.a. av korta dikter och sånger. Vi övar läsförståelse av språkligt enklare texter och dialoger om vardagssituationer, som en utgångspunkt för muntliga och även skriftliga övningar av olika slag. Vi fortsätter också att göra nedslag i den polska litteraturen och kulturen samt belyser samhällsliv i Polen. Kurslitteratur: Joanna Nicklasson-Młynarska *Polska 1, Textbok* (Folkuniversitetets förlag, Sverige, 2005, el. 2. uppl., kan köpas genom Akademibokhandeln, Adlibris eller Bokus).

Tid: Varje måndag 12/9-28/11 kl. 15.15-16.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 10/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 87. Ryska A2

Ges delvis som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Sven Jonsson, f.d. gymnasielärare i ryska, tyska, engelska, tfn 073-075 15 70, svenjonsson@gmail.com

Vi fortsätter arbetet från vårterminen med textläsning, centrala ord och fraser, uttal, grammatik och en del realia. Lärobokens dialoger och texter utgör grunden för våra samtalsövningar och skriftliga övningar. Vi bestämmer tillsammans studietakt och arbetssätt. Vi övar det talade språket via hörövningar, dialoger och samtal och vi övar att skriva med hjälp av övningsbokens övningar, diktamen och någon kort egenproducerad text. Vi använder ibland material från Internet i form av korta grammatikövningar eller realia. Vi kommer att särskilt arbeta med aspektläran – de ryska verbens aspekter. Det är en ny och spännande språklig värld som öppnar sig för många av oss.

Varannan träff sker i lokal och varannan digitalt via Zoom. Då utnyttjar vi både de tekniska fördelar som Zoom erbjuder och de sociala som fysiska möten erbjuder. Är du förhindrad att komma till lektionen i lokal så erbjuds du att följa även de lektionerna via Zoom. Kurslitteratur: Erik Fält *Тројка - Да 2 (Trojka – Da 2)* textbok och övningsbok. Erik Fält *Kort rysk grammatik. Да!*

Tid: Varje tisdag 13/9–29/11 kl. 15.00–16.30.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble jämna veckor,
Zoom udda veckor.

Avgift: 700 kr.

Nr 88. Ryska B1

Nina Sokolova, diplomerad universitetslärare i ryska och tyska från Moskva, tfn 073-324 13 81.

Vi fortsätter att arbeta med texter från skönlitterära texter, tidningsartiklar m.m. Vi repeterar grundläggande grammatiska företeelser, vidareutvecklar ordförrådet bl.a. med hjälp av fraseologi. Vi skriver korta historier och tränar dialoger. Diskussioner om Rysslands kultur och samhällsförhållanden ingår. Läromedel: *Ruslan Ryska 3*.

Tid: Varje måndag 19/9–5/12 kl. 10.45–12.15.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 89. Spanska A1 1a terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Nybörjarcirkel (första terminen). Vi börjar från grunden och lär oss uttal, basordförråd och grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl.

Tid: Varje tisdag 13/9–6/12 (ej 1/11) kl. 8.00–9.30.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 90. Spanska A1 2a terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi fortsätter att lära oss uttal, basordförråd och grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl.

Tid: Varje fredag 16/9–9/12 (ej 4/11) kl. 8.30–10.00.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 91. Spanska A1 3e terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi fortsätter att utöka ordförrådet och lär oss grundläggande grammatik om presens och futurum. Vi arbetar med språkligt enkla texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Vi lär oss realia om den spansktalande världen. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl.

Tid: Varje fredag 16/9–9/12 (ej 4/11) kl. 12.00–13.30.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 92. Spanska A2 1a terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi fördjupar kunskaperna om framtid och närmaste dåtid och fortsätter att bredda ordförrådet. Vi arbetar med texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Vi lär oss mer realia om den spansktalande världen. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 2*, 4. uppl.

Tid: Varje måndag 12/9–5/12 (ej 31/10) kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 10/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 93. Spanska A2 4e terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi ökar vårt ordförråd och fortsätter att samtala om vardagssituationer. Vi arbetar med grammatikgenomgångar samt skriftliga och muntliga övningar. Vi lär oss mer om att uttrycka oss i dåtid. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl., *Caminando 3*, 4. uppl.

Tid: Varje tisdag 13/9–6/12 (ej 1/11) kl. 9.45–11.15.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 94. Spanska A2

Ingrid Nordberg, fil.lic., f.d. universitetslärare, tfn 070-296 75 33.

Fördjupad träning i att tala, läsa, höra och skriva spanska. Samtal och diskussion om olika texter. Grammatikövningar med praktisk tillämpning. Skönlitterär kursbok väljs i samråd med kursdeltagarna vid första tillfället.

Tid: Varje tisdag 13/9–13/12 (ej 4/10, 11/10) kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 700 kr.

Nr 95 Spanska B1 1a terminen, Grupp 1

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi samtalar både om vardagssituationer och om aktuella ämnen. Vi fortsätter att lära oss om olika kulturer och traditioner i den spansktalande världen. Vi arbetar med grammatikgenomgångar samt skriftliga och muntliga övningar och vi fördjupar oss i att uttrycka oss i olika tempus. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl., *Caminando 3*, 4. uppl. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 96.

Tid: Varje fredag 16/9–9/12 (ej 4/11) kl. 10.15–11.45. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 96. Spanska B1 1a terminen, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 95.

Tid: Varje torsdag 15/9–8/12 (ej 3/11) kl. 11.30–13.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 15/9, 6/10, 20/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 97. Spanska B1

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi tränar och utvecklar vår språkfärdighet genom att läsa en skönlitterär bok och diskutera innehållet. Vi arbetar också med grammatik och ordkunskap i anslutning till texten. Kurslitteratur bestäms i samråd med deltagarna i början av kursen.

Tid: Varje fredag 16/9–9/12 (ej 4/11) kl. 14.30–16.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 98. Spanska C1

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Praktisk kommunikation genom läsning av autentiska texter samt användning av andra medier för samtal om diverse ämnen knutna till den spansktalande världen. Vi talar endast spanska. Arbetsmaterial bestäms i samråd med deltagarna under kursen.

Tid: Varje tisdag 13/9–6/12 (ej 1/11) kl. 11.30–13.00. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 99. Swahili A1

Abdulaziz Yusuf Lodhi, professor em. i swahili & bantu-språk, tfn 070-545 74 79, abdulaziz.lodhi@lingfil.uu.se

Nybörjarcirkel (första terminen). Swahili (Kiswahili) är det mest utbredda språket i Afrika söder om Sahara. Det är officiellt och nationellt språk i Tanzania, nationalspråk i Kenya, Uganda och Rwanda och har därutöver vidsträckt utbredning i många östafrikanska länder. Swahili är ett av de officiella språken i Östafrikanska gemenskapen (EAC) i paritet med engelska och franska, och i Southern African Development Community (SADC) tillsammans med engelska, franska och portugisiska, och ett av de internationella språken vid Afrikanska unionen (AU) och UNESCO. Swahili är skolämne i både Sydafrika och Namibia. Swahili är ett bantuspråk, besläktat med en majoritet av språken i östra, södra, centrala och – delar av – västra Afrika. Som andra bantuspråk har swahili en rik verbmorfologi och ett omfattande substantivklasssystem som båda är centrala för studierna. Swahili har en lång historia och en rik litteratur.

Kursen fokuserar på standardspråket (*Kiswahili Sanifu*), dess grammatik, fonologi och ordförråd, men tar även upp äldre swahili och dialekter, swahililitteratur samt östafrikansk historia och kultur. Kurslitteraturen delas ut av läraren.

Tid: Varje torsdag 15/9–1/12 kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 100. Tyska A1

Eva Danielsson, fil.dr, f.d. gymnasielektor i tyska, tfn 070-241 84 99, eva.b.dson@gmail.com

Nybörjarcirkel (första terminen). En cirkel för dig som en gång läst tyska, men ej fått tillfälle att tala språket tillräckligt, men även för dig som aldrig tidigare läst tyska. Vi fokuserar på det talade språket i dialogform i vardagliga situationer, som att berätta om sig själv och sin familj, intressen, att beställa mat, fråga efter vägen, och vi samtalar om lättare ämnen enligt lärobokens innehåll. Vi arbetar med ordförråd och med användbara fraser. Grammatik tar vi upp vid behov i anslutning till texter. Utöver läroboken ingår autentiskt digitalt audiovisuellt material och texter om det som händer i den tysktalande världen idag. Detta för att öva förmågan att förstå ett vuxnare språk. Kurslitteratur: Karnland, Odeldahl, Hofbauer, Vasiliadis *Lieber Deutsch 1 2.0* (2016).

Tid: Varje måndag 12/9–19/12 (ej 24/10, 31/10, 14/11) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 700 kr.

Nr 101. Tyska A2

Hubert Ittner, leg. f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 070-725 22 45, hubertittner@gmail.com

Vi följer läroboken Hofbauer, Karnland, Vasiliadis *Lieber Deutsch 2* (Almqvist & Wiksell). Vi bygger ordinlärning och fraser huvudsakligen på enklare dialoger ur läroboken. Tonvikten ligger på kommunikation och muntlig färdighet. Grammatiska frågor behandlas i anslutning till texter och övningar. Kortare berättelser och noveller av olika svårighetsgrad och olika författare från det tyskspråkiga området för att förstå och använda ett vuxnare språk ingår i kursen. Nya deltagare välkomnas.

Tid: Varje måndag 12/9-12/12 (ej 19/9, 26/9) kl. 12.45-14.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 10/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 102. Tysk konversation B1 och uppåt

Hubert Ittner, leg. f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 070-725 22 45, hubertittner@gmail.com

En konversationskurs för dig som vill komma över tröskeln att våga prata tyska och att öva upp språkfärdigheten, kanske efter en tids uppehåll. Tonvikten ligger på kommunikation och muntlig färdighet. Vi övar enklare samtal i olika vardagssituationer, dels med utgångspunkt i givna mallar ur läroböcker, dels med bilder eller korta berättelser. Litterära texter av varierande svårighetsgrad bildar också underlag för samtal som tränar upp vår förmåga och vilja att uttrycka egna upplevelser, erfarenheter och åsikter enligt modellen för "Shared Reading, Bücher helfen". Vi lär även känna några klassiska författare närmare, liksom nutida författare som skriver på tyska från den tysktalande delen av världen. Fristående material delas ut av kursledaren. Lärobok: Ute Kolthan, Helen Schmitz, Tanja Sieber, Ralf Sonntag *Aspekte neu. Mittelstufe Deutsch. Teil 1 B1 plus* (Klett Verlag). Beställs på nätet t.ex. via Adlibris. Nya deltagare välkomnas.

Tid: Varje måndag 12/9-12/12 (ej 19/9, 26/9) kl. 14.45-16.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 10/10).

Avgift: 700 kr.

Nr 103. Aktuelle deutsche Filme

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkeln vänder sig till de som intresserar sig för tysk film, både äldre och nyare och med både kända och mindre kända regissörer. Filmerna har tyskt tal men har undertexter på alternativt svenska/tyska/engelska/, varför även andra intresserade än de tyskstudierande kan delta i cirkeln. I anslutning till varje filmvisning inbjuds deltagarna att på valfritt språk diskutera vad de sett.

Tid: Varje tisdag 4/10-29/11 kl. 15.15-17.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 104. Deutsch im Alltag B2

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkeln vänder sig till de som läste tyska en gång för länge sedan och som nu vill arbeta med språket igen för att kunna läsa och förstå tysk tidningstext och tysk skönlitteratur och för att kunna tala tyska för personliga behov. Även den grammatik som behandlas syftar främst till att deltagarna ska utveckla sin förmåga att kommunicera och tar därför avstamp i deltagarnas eget skrivande.

Tid: Varje tisdag 4/10-20/12 kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 700 kr.

Nr 105. Deutsch für Fortgeschrittene C1-C2

Ges delvis som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkelns övergripande syfte är att utifrån deltagarnas egna intressen erbjuda möjligheter att kommunicera i tal och skrift om kultur och samhällsfrågor med hjälp av nyhetssändningar, tidningstexter och skönlitteratur. Hur denna cirkel kommer att utformas bestäms av deltagarna gemensamt.

Tid: Varje onsdag 5/10-21/12 kl. 10.30-12.00. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4 jämna veckor, Zoom udda veckor.

Avgift: 700 kr.

Sjung ut! Körsång med Goldsingers

Gina van Dam, körledare och sångpedagog, tfn 070-994 23 03. Kom och sjung med hela kroppen och släpp loss glädjen! Goldsingers är USU:s egen kör och sjunger allt som är kul, både stämsång och unisont.

Tid: Varje onsdag 7/9-23/11 kl. 11.15-12.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen (dock annan lokal 12/10, 19/10).

Avgift: 700 kr.

Jazzensemble

Jazzensemblen fortsätter på sin tolfte termin. För närvarande kan inga nya anmälningar tas emot.

Ansvariga: **Jürgen Linder**, docent i psykiatri, repetitör, tfn 070-729 26 06, och **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, med.dr h.c., Uppsala universitet, tfn 073-508 68 83. Maestro vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Fredagar udda veckor 16/9-25/11 (ej 14/10, 28/10), jämna veckor 7/10, 18/11 kl. 13.15-14.45.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.

Avgift: 1800 kr.

Kvällssalong 1

Gösta Knutsson och Ejnar Haglund - ett radarpar i svensk radio

Under sina tidiga år som programchef vid Sveriges Radio lanserade Gösta Knutsson 1938 frågesporten i Sverige. Programmet hette "Vem vet vad" och presenterades som en lättsam tävling i allmänbildning. Året därpå deltog Ejnar Haglund för första gången i programmet. Han blev sedan en ständig följeslagare till Knutsson och för svenska folket välkänd som "Allvetaren". Haglund var också en skicklig pianist. I september detta år är det 100 år sedan Haglund tog studentexamen i Uppsala.

Tom Lundin (professor em. vid medicinska fakulteten, Uppsala universitet, som också ägnat sig åt studenthistorisk forskning) och **Unn Torell** (litteraturvetare, folkbildare, författare och tidigare bas för Pelle Svanslös Hus) berättar om de båda personer som kom att betyda så mycket för frågesportens unika ställning, en position som den fortfarande har både i radio och TV. **Johannes Jonsson** medverkar med pianomusik.

Tid: Onsdagen den 21 september kl. 19.00.

Plats: Storgatan 11, övre salen.

Avgift: 175 kr. Förfriskningar ingår.

Anmälan till sekretariatet tfn 018-243501. Första anmälningsdag torsdagen den 8 september fr o m kl. 8.00 (telefonsvarare).

Ansvariga: **Ingrid Åberg**, 070-302 39 27, och **Gunilla Öbrink**, 070-324 65 45.

Kvällssalong 2

Galendansaren Birger Sjöberg

Så länge Birger Sjöberg sjöng Fridavisor och underhöll sin publik, fick han applåder från alla håll. När han sedan ville bli bekräftad för sina allvarliga texter, var det ingen som brydde sig. Han tyckte att han bara varit en galendansare, en sprattelgubbe, som ryckt till på publikens kommandon och han förkastade allt han tidigare gjort. När han gick bort 1929, bara 44 år gammal, efterlämnade han en stor låda med hisnande litterära skisser och en rad suggestiva sångtexter, som han själv inte hunnit tonsätta.

Sångaren, kompositören och professorn **Sven Kristerson** har tonsatt en del av sångtexterna och lådans bortglömda texter kommer plötsligt till liv, när han sjunger, spelar och agerar i föreställningen Galendansaren.

Tid: Onsdagen den 7 december kl. 19.00.

Plats: Storgatan 11, övre våningen.

Avgift: 175 kronor. Förfriskningar ingår.

Anmälan till sekretariatet tfn 018-243501. Första anmälningsdag torsdagen den 24 november fr.o.m kl. 8.00 (telefonsvarare).

Ansvariga: **Ingrid Åberg**, 070-302 39 27, och **Gunilla Öbrink**, 070-324 65 45.

Anmälan

Du måste vara medlem i Uppsala Senioruniversitet för att delta i våra aktiviteter. Detta gäller även **Tisdagsföreläsningarna** där giltigt medlemskort ska visas, vilket också gäller eventuell ledsagare.

Anmälningsregler för **Resor och studiebesök** anges vid presentationen av dessa. **Kvällssalonger** följer de regler som anges.

Anmälan till serier och cirklar

Serier och cirklar räknas i studietimmar. En studietimme är 45 minuter.

Medlemsavgiften måste vara betald och registrerad för att du ska kunna anmäla dig till serier och cirklar. Du kan själv kontrollera om den är betald på vår webbplats www.usu.se - Mina sidor - Medlemskap och på mobilappen - Medlemskort. Medlemsavgiften betalas aldrig tillbaka.

Avgifter

Se respektive serie eller cirkel. Kostnader för kursmaterial kan tillkomma.

Tisdagsföreläsningarna fordrar medlemskap men ingen anmälan eller avgift. Medlemskort, även ledsagares, ska uppvisas vid deltagande i lokal.

Anmälningsförfarande

Du kan anmäla dig till föreläsningsserier och studiecirklar på tre olika sätt, antingen på Mina sidor på vår webbplats, www.usu.se, Mina sidor på vår mobilapp Uppsala Senioruniversitet, eller genom att skicka in anmälningsblanketten nedan (eller brev med motsvarande uppgifter). Se även under Anmälan via Mina sidor.

Anmälan via telefon eller e-post tas INTE emot och kan INTE heller göras till serieansvarig eller cirkelledare.

Anmälan är bindande.

Turordning följer anmälningsstidpunkt.

Systemet öppnas för anmälningar **torsdag 25 augusti kl. 10.00**.

Anmälan via Mina sidor på webbplatsen eller mobilappen rekommenderas. Fram till kl. 10.00 placeras man i en grupp med köande när man försöker anmäla sig. Kl. 10.00 får de i gruppen ett slumpat könummer. Går man in senare än kl. 10.00 hamnar man sist i kön.

- Stäng inte av datorn/telefonen under den tid du står i kö! Då förloras köplatsen och du måste börja om i kön.
- När man anmält sig kan man anmäla ytterligare en medlem på samma könummer.
- Utförliga anvisningar finns på www.usu.se under Anmälan/Anmälan till serier och cirklar.
- Anmälningar via blankett börjar registreras av sekretariatet när systemet öppnat. Blankettanmälan ger alltså inte förtur.

Förnyad anmälan varje termin krävs för alla serier/cirklar. Detta gäller ej dem som följt språkcirklar vilka fortsätter på högst nivå A2 och som betalat för fortsatt deltagande senast 18 augusti 2022.

Betalning

Avgiften betalas efter anmälan, antingen med de betalningsuppgifter eller den Swishlänk som kommer upp på webbplatsen/mobilan, eller mot faktura som skickas per e-post eller brev.

- Avgiften behöver inte betalas före första sammankomsten om fakturans sista betalningsdag ligger senare.

Biljetter och kallelser

Biljett krävs för deltagande i föreläsningsserie i lokal.

Den som laddat ner vår mobilapp Uppsala Senioruniversitet hittar aktuell biljett under Mina anmälningar. Till övriga skickas biljetter ut några dagar före seriestart, per e-post eller brev. Tid och lokal, som kan ha ändrats, anges på varje biljett. Den som inte hunnit få sin biljett eller har problem med mobiltelefonen/appen ska gå dit ändå och prickas då av på lista.

Inga kallelser till cirklar skickas ut.

- Meddela alltid cirkelledaren vid förhinder.

Krav på förkunskaper

Se respektive cirkel. Se även Nivåskala för språkstudier. Vid osäkerhet, kontakta cirkelledaren.

Lediga platser?

Anmäler man sig till fullbokad aktivitet (röd markering på webbplatsen) erhåller man automatiskt en reservplats, och aktuellt reservplatsnummer visas på webbplatsens Mina sidor och i appen under Mina anmälningar. Har anmälan till fullbokad aktivitet kommit in via blankett sätts medlemmen på reservplats och kontaktas.

- Om en plats blir ledig kontaktas reserver, i turordning.

Avbokning och byte av serie/cirkel

Man har möjlighet att avanmäla sig senast två dagar efter första sammankomsten. Kontakta då sekretariatet. En administrationsavgift på 75 kr tas ut.

- Byte räknas som avanmälan och ny anmälan (undantaget byte av språknivå).

Ledsagare, hörhjälp

Om medlem med funktionsnedsättning har beviljats ledsagare av kommunen, kan USU utfärda ett gratis ledsagarkort med namnet på medlemmen och eget "medlemsnummer". Medlem med hörselnedsättning kan beställa skrivtolk hos Region Uppsalas tolkcentral. Ledsagare och skrivtolk betalar ingen avgift för serier och cirklar men måste anmälas för att beredas plats vid deltagande i lokal.

Ändringar i programmet

Ändringar som eventuellt sker efter att katalogen tryckts anges på USU:s webbplats, www.usu.se, i vår app Uppsala Senioruniversitet och meddelas berörda deltagare. Programmet på webbplatsen, under PROGRAM, uppdateras kontinuerligt.

Resor och studiebesök

Här presenteras ett kalendarium samt beskrivningar av de resor och studiebesök som är planerade för hösten 2022. Observera att avgångsplatsen för bussresor är tillbaka på S:t Eriks Torg.

All information om resor och studiebesök kommer att uppdateras löpande på webbplatsen. Ta gärna för vana att gå in på webbplatsen när du har bokat ett studiebesök eller en resa. Här visas också ändringar och nya resor.

Kalendarium

27 augusti	Opera på skäret: Maskeradbalen
7 september	Grönsö slott
29 september	Waldemarsudde, Isaac Grünewald
6 november	Dramaten: Ett dockhem
10 november	Thielska Galleriet och Tora Vega Holmström

Resegruppen

Jeanette Backman	070 381 98 02
Eva Carlestål	070 826 77 30
Margareta Knutsson	073 627 27 02
Eva Lind	076 297 79 95
Anki Mattisson	070 978 15 32
Mia Virving	070 968 76 36

Anmälan

- Anmälan till resor och studiebesök kan normalt endast göras på telefon 018-24 35 01. Första anmälningsdagen kan du anmäla dig via telefonsvararen från kl. 08.00. OBS tiden!
- Du kan anmäla högst två (2) medlemmar med namn och medlemsnummer.
- Ni får skriftligt besked så snart som möjligt efter anmälan. Dagen före ett arrangemang skickar vi ut sms-påminnelse med uppgift om tid och plats för möte eller avresa.
- Anmälan är normalt bindande, vilket innebär att den som anmäler sig måste betala hela avgiften. Vid hastigt påkommen sjukdom kan inrikes resa överlåtas till annan person.
- Faktura skickas ut med e-post om du inte själv anmäler att du vill ha brevfaktura.
- Resegruppen förutsätter att den som uppger e-postadress också läser sin e-post. Vid telefonanmälan kan du säga till om brevfaktura.
- Observera att alla res- och utflyktsmål inte är handkappanpassade! Kontakta reseansvariga om du är orolig. I många fall kan problemen lösas i samarbete med personal på resmålet.

LÖRDAGEN 27 AUGUSTI FULLT

Opera på Skäret: Maskeradbalen

Opera på Skäret startar om efter pandemin med en uppsättning av Verdis opera Maskeradbalen. Efter två inställda säsonger vill Opera på Skäret fira sin återkomst med det bästa som operakonsten erbjuder – ett praktverk av Verdi. Och självklart med mordet på Gustav III som bärande del i dramat, säger Alexander Niclasson, konstnärlig ledare.

Operan uruppfördes i Rom 1859 och fick svensk premiär på Stockholmsoperan 1927. Maskeradbalen har spelats i olika versioner i Sverige de senaste decennierna, flera gånger på svenska. När Opera på Skäret nu sätter upp operan blir det med Gustav III i fokus och handlingen för-lagd till det svenska hovet. En "svensk" opera av Verdi – men med sång på klingande italienska!

Avfärd från S:t Eriks Torg kl. 10.00.

Åter i Uppsala ca kl. 23.00.

Ansvariga: Anki Mattisson och Margareta Knutsson.

Göran Genteles uppsättning av Verdis Maskeradbalen från 1958. Källa tv.nu

ONSDAG 7 SEPTEMBER FULLT

Grönsöö slott

Familjen von Ehrenheims hem på Grönsöö representerar i sin rikedom och mångsidiga sammansättning tre sekel av svenskt konsthantverk och konsthistoria.

Vi blir guidade i slottets välbevarade inre av en medlem ur familjen von Ehrenheim. Vi kommer också att få se på högklassiga utställningar i vagnstall och magasin, däribland en temautställning om leksaker och barnföremål från äldre tider och en fotoutställning "Vilda Mälardalen". Gårdens gamla brännvinsbränneri från 1700-talet inrymmer idag ett café, där vi äter lunch.

OBS att det är trappor inne i slottet!

Avfärd från S:t Eriks torg kl. 09.30.

Åter i Uppsala ca kl. 16.00.

Ansvariga: Jeanette Backman och Mia Virving.

Snäckpaviljongen

Det sjungande trädet av Isaac Grünewald. Wikipedia

TORSDAG 29 SEPTEMBER

Prins Eugens Waldemarsudde: Isaac Grünewald – Konst och teater

En omfattande och forskningsbaserad utställning som visar bredden och mångsidigheten i Isaac Grünewalds (1889–1946) rika konstnärskap. Här presenteras måleri, förstudier till scenografier inom opera och balett, kostymteckningar, förstudier till offentliga utsmyckningar, konsthantverk, design, illustrationer och film. Även Grünewalds starka position i svenskt kulturliv kommer att lyftas fram mot bakgrund av tidens samhällsutveckling samt i förhållande till sociala kontakter och nätverk nationellt och internationellt.

Vi serveras bussfika vid ankomsten till Waldemarsudde och äter en sen lunch på restaurang Blå Porten innan återfärden till Uppsala.

Tider: Avfärd från S:t Eriks Torg kl. 09.00.

Åter Uppsala: ca kl. 16.30.

Pris: 850 kr.

Anmälan: Måndag 5 september.

Ansvariga: Eva Carlestål och Margareta Knutsson.

SÖNDAG 6 NOVEMBER

Dramaten: Ett dockhem

Vi ska se en av de få klassikerna på Dramatens höstreper-toar, nämligen Henrik Ibsens Ett dockhem. Huvudrollen Nora spelas av Manuela Gotskozik Bjelke och doktor Rank av Marie Göransson. Föreställningen regisseras av Anna Pettersson, rosad regissör och chef för Strindbergs Intima teater. Hon har tidigare bl.a. regisserat Ibsens Vildanden och Hedda Gabler.

Ett dockhem, som hade urpremiär 1879, behöver ingen närmare presentation, ej heller Marie Göransson, som vi är vana att se som Nora men som nu spelar doktor Rank. Manuela Gotskozik Bjelke är utbildad vid Scenskolan i Stockholm och spelar sin första roll på Dramaten.

Tider: Avfärd från S:t Eriks Torg kl. 14.00.

Åter i Uppsala: ca kl. 19.30.

Pris: 750 kr.

Första anmälningsdag: Torsdag 6 oktober.

Ansvariga: Anki Mattisson och Eva Carlestål.

Anders Sahlman och Disa Wiel-Svensson i "Ett dockhem" på Improvisation & Co i Stockholm. Foto: Studio Enigma

TORSDAG 10 NOVEMBER

Thielska Galleriet och Tora Vega Holmström

Vi besöker Thielska Galleriet, ett fascinerande konstmuseum med ett enastående läge på Djurgården i Stockholm. Huset, som är ritat av arkitekten Ferdinand Boberg, är tillägnat bankiren och konstsamlaren Ernest Thiel och hans hustru Signe Maria Thiel. Galleriet var familjens hem mellan åren 1907 och 1924 och har i stort bevarats i sitt ursprungliga skick.

Vi börjar med lunch i Café Monika Ahlberg i museet. Därefter berättar en guide om hemmet och konstsamlingarna. Konstsamlingarna består främst av verk från förra sekelskiftet av välkända nordiska konstnärer som Carl Larsson, Edvard Munch, Eugène Jansson och Bruno Liljefors. I parken som omger Galleriet finns skulpturer av Gustav Vigeland och Auguste Rodin. Vi kommer att få tillträde till och en presentation av separatutställningen med den banbrytande modernisten Tora Vega Holmström. Till Galleriet hör en museibutik.

Tider: Avfärd från S:t Eriks Torg kl. 10.30.

Åter i Uppsala: ca kl. 16.00.

Pris: 650 kr.

Första anmälningsdag: Måndag 10 oktober.

Ansvariga: Anki Mattisson och Eva Lind

TORA VEGA HOLMSTRÖM, oljemålning.
Baklandskap i solnedgång. 64 x 73 cm . Källa Bukowskis

Porträtt av Bengt och Anna Wiking. Källa Bukowskis

ANMÄLAN TILL SERIER OCH CIRKLAR om du inte kan anmäla på www.usu.se

Medlemsnr: Personnr*: Tel:

Namn:

Adress:

*Personnummer krävs för deltagande i cirkel. Har du inte meddelat det tidigare så notera det här.

Seriens eller cirkelns nummer och titel

Nr Titel

Vill du delta i fler? Skriv på baksidan.

Sänds till Uppsala Senioruniversitet, Bergsbrunnagatan 1, 753 23 Uppsala

Vid grundandet av Uppsala Senioruniversitet 1979 valde vi att knytas till Stiftelsen Kursverksamheten vid Uppsala universitet, det som nu kallas Folkuniversitetet, och fick ett gott och nära nog avgörande stöd¹.

Vår samverkan med Folkuniversitetet Stiftelsen Kursverksamheten vid Uppsala universitet har fortsatt och har varit mycket värdefullt genom åren. I Uppsala handlar samarbetet främst om vissa administrativa tjänster och lokaler. Folkuniversitetet har vidare en kort introduktionsutbildning för våra cirkelledare och har bistått med utbildning av dem i Zoom kostnadsfritt. Senioruniversitetet och Folkuniversitetet är överens om att båda parter tydligt ska synliggöra samarbetet mellan föreningarna.

Uppsala
Senioruniversitet

Folkuniversitetet

¹ Mer om starten och verksamheten våra tio första år finns i USU:s Rapport nr 1, se www.usu.se - Arkiv - Rapporter.